PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENSKEGA NARODA ZA TRŽAŠKO OZEMLJE

Leto VI - Štev. 30 (1718) Poštnina plačana v gotovini Spedizione in abbon. post. 1. gr.

TRST, torek 6. februarja 1951

Cena 15 lir

Za čim veličastnejšo proslavo desetletnice OF tekmujmo v razširitvi in krepitvi vseh njenih organizacij!

Dva koraka nazaj

Tako moramo označiti dva najnovejša dogodka, ki označujeta zadnjo fazo razvoja vprašanja o nadaljevanju vojne ali pa o mirni rešitvi. Potem ko je nekaj dni kazalo, da bo morda le prišlo do mirne rešitve, katere prvi zagovornik je bil s svojim posredovanjem med Pekingom in Washingtonom indijski delegat Benegal Rau, je ameriška delegacija dobila večino glasov za svojo resolucijo, s katero politični odbor OZN proglaša Kitajsko za napadalko. To je bil prvi korak nazaj. Drugi korak nazaj pa je bila reakcija vlade LR Kitajske, ki jo je izrazil njen zunanji minister Čuenlaj v svoji znani izjavi po pekinškem radiu rekoč, da so po proglasitvi Kitajske za napadalko tako rekoč vsi mostovi za mirno rešitev korejskega spopada porušeni. In vidna posledica takega stanja je sedanja kitajska protiofenziva na korejski fronti.

Brez dvoma je kitajska intervencija v korejski vojni mnogo doprinesla k poglobitvi sedanje mednarodne krize ter znatno povečala nevarnost razširitve vojne v Aziji kakor tudi nevarnost za mir na svetu sploh. Kljub temu pa je potrebno konkretno vojno stanje na Koreji tretirati z vidika ohranitve miru v Aziji in na svetu sploh. In prav naloga Organizacije združenih narodov je, da stori vse mogoče, da se vojna na Koreji lokalizira, ker predstavlja edino ognjišče, ki preti, da se bo požar razširil tudi v druge dele sveta. Če bi se to zgodilo, bi prišlo neizogibno do svetovne vojne.

Hkrati pa je korejska vojna preizkusna točka, na kateri se bo pokazalo, ali se bo mir na svetu lahko ohranil. Pokazalo pa se bo tudi, kdo je dejansko za mir in kdo je za vojno. Težko je namreč reči, da obstaja danes neka izolirana vojna, ko vemo, da se vsaka vojna provokacija lahko izpremeni v novo svetovno vojno. Zato lahko rečemo, da politični odbor Organizacije ZN ni storil vsega, da bi se izognil razširjenju vojne na Koreji. OZN bi vsekakor mnogo več pridobila na politični in moralni moči, če bi pred proglasitvijo LR Kitajske za napadalko do kraja izvršila vse napore za mirno rešitev korejskega spopada. S sprejetjem ameriške resolucije pa to ni bilo storjeno. In v tem je napaka, s katero so bile ustvarjene nove težave v izvajanju politike mirne rešitve a hkrati je bilo olajšano delo tistih, ki želijo zakrinkati pravi značaj vojne v Koreji in politiko, ki je nasprotna interesom miru sploh.

In res je Čuenlaj smatral, da je prišel ugoden trenutek, v katerem lahko poda tako odločno izjavo, da je sedaj pač vsakršno nadaljnje pogajanje za mirno rešitev nemogoče. Toda čeprav je njegova izjava zlovešča, vendar predstavniki mnogih držav zatrjujejo, da položaj nikakor ni obupen in nanašajo besede Benegala Raua, s katerimi je pred izglasovanjem ameriške resolucije opozarjal politični odbor, da bo kitajska vlada postopala tako kakor se je sedaj pokazalo, da je postopala.

Možnosti za ponovni prevzem pobude za mirno nadaljevanje pogajanj za mirno rešitev so v naporih, da bi se sestavila komisija za dobre usluge. V to svrho bi moral imenovati predsednik generalne skupščine še dva člana komisije. Za sedaj pa se je pokazalo, da je komisijo zelo težko sestaviti, kajti po najnovejših vesteh sta kanadski in indijski delegat imenovanje odklonila, o čemer poročamo na drugem mestu. Težava pa se poveča tudi spričo dejstva, da je kitajska vlada sporočila, da bo komisijo za dobre usluge ignorirala, češ da je nezakonita kakor je zanjo nezakonito izglasovanje tudi ameriške resolucije, ker da so bili vsi sklepi sprejeti brez sodelovanja LR Kitajske.

Sicer pa tudi sama ameriška resolucija, ki je brez dvoma v veliki meri povečala težave za dosego mirne rešitve, vendar pa ne odpravlja do kraja vseh možnosti za nadaljnja pogajanja. Po drugi strani pa se govori, da bo v tem tednu ameriška delegacija zahtevala, naj se sestane komisija za kolektivne skupne ukrepe, ki naj bi sprejela sankcije proti Kitajski kot napadalcu. Glede tega pa se je mnogo delegacij uprlo, med njimi tudi Jugoslavija in Burma, ki sta odklonili, da bi pri delu te komisije sodelovali. To komisijo sestavlja 14 držav in če manjkata dve bo sicer komisija kljub temu lahko delala vendar pa bo njeno delo mnogo težje.

Vendar se tudi v Londonu ne smatra, da je kitajsko stališče ustvarilo ravno tragičen položaj. Zato smatrajo, naj bi se komisija za dobre usluge čim prej sestala in izdelala predloge, katere naj bi predložila kitajski vladi. Smatrajo tudi, da se Čuenlajeve besede ne smejo vzeti dobesedno in da še ne pomenijo zadnje besede; zadnja beseda bi bila po mnenju londonskih krogov šele tista, ko bi kitajska vlada uradno odklonila predloge komisije za dobre usluge.

Vsekakor je sedanji trenutek zelo nevaren. Kljub temu pa je upati, da oba koraka, ki sta bila v zadnjem času storjena nazaj namesto naprej, ne bosta prevladala nad politiko tistih sil, ki iskreno želijo mirno rešitev korejske vojne in s tem odstranitev najnevarnejšega in edinega sedanjega žarišča za novo svetovno vojno.

ŠE SO MOGOČA POGAJANJA za sporazumno rešitev na Koreji

Benegal Rau in Lester Pearson odklanjata sodelovanje v komisiji za dobre usluge - Čuenlajev odgovor na brzojavko predsednika političnega odbora - Komentarji tiska

LAKE SUCCESS, 5. — Indijski delegat sir Benegal Rau je danes sporočil predsedniku glavne skupščine Entezamu, da ne more sprejeti vabila, naj bi sodeloval v komisiji za dobre usluge, ki ima nalogo iskati možnost pogajanj z LR Kitajsko glede Koreje. Rau je pripomnil, da bo srečen, če bo lahko pomagal omenjeni komisiji in če bo njegova pomoč lahko koristila.

Član kanadske delegacije je danes izjavil, da je voditelj te delegacije Lester Pearson mnenja, da je bolje, da so člani nove komisije za dobre usluge predstavniki drugih treh držav, če na sodelovanje v tej komisiji ne pristanejo vsi trije člani prejšnje komisije, ki se je pogajala za prenehanje sovražnosti na Koreji.

Predsednik skupščine Entezam je po odklonitvi Benegala Raua stopil v stik s švedskim delegatom Grafstromom in danes javljajo, da bo ta verjetno eden od treh članov nove komisije.

Indijski radio javlja, da je 110 vseučiliških profesorjev v Novem Delhiju izglasovalo resolucijo, s katero obsojajo sklep OZN glede Kitajske ter obžalujejo, da je akcija glavne skupščine uničila napore ministrskega predsednika Nehruja za mirno rešitev korejskega vprašanja.

Predsednik političnega odbora OZN Urdaneta se je danes sestal v Washingtonu z Achesonom in mu je sporočil vsebino brzojavke, ki jo je v petek poslal kitajskemu ministru Čuenlaju, ter ga povabil, naj določi predstavnike za razpravo pred političnim odborom OZN o sovjetskem protestu proti ameriškemu napadu na Kitajsko.

Danes pa je pekinški radio javil, da je vlada LR Kitajske zavrnila vabilo predsednika političnega odbora. V Pekingu pa je izjava zunanjega ministra Čuenlaja dala znak za obširno kampanjo «proti ameriškemu imperializmu», v kateri sodelujejo vse glavne organizacije. Pekinški sindikalni svet je izdal poročilo, v katerem izjavlja, da «tisti, ki se ne ozira na silo naroda 475 milijonov duš, je zapisan pogubi».

Kitajski zunanji minister Čuenlaj je v zvezi z brzojavko Urdanete poslal tajništvu OZN brzojavko, v kateri pravi med drugim, da je politični odbor, «ki je podvržen pretežnemu vplivu ZDA, potem ko je nezakonito sprejel ameriško resolucijo, ki obrekuje Kitajsko, 2. februarja nenadoma nadaljeval razpravo o «sovjetskem protestu za ameriški napad na Kitajsko». To je politični odbor napravil, ne da bi prej obvestil LR Kitajsko ter je odvzel kitajskemu predstavniku možnost, da se udeleži sej in razprav. To je popolnoma neopravičeno in predstavlja novo spletko ZDA, ki gospodarijo v OZN».

Člani «komisije treh» indijski delegat Benegal Rau, predsednik skupščine OZN perzijski delegat Entezam in kanadski delegat Lester Pearson. Indijski in kanadski delegat sta sedaj odklonila sodelovanje v novi komisiji za dobre usluge, ki naj bi se ustanovila na podlagi ameriške resolucije, sprejete v glavni skupščini, in ki jo je LR Kitajska označila za nezakonito.

S tem uradno predlagam naj se besedilo govora Vu Hsju Čuana prečita na seji političnega odbora 6. februarja in naj tajništvo OZN razdeli prepise tega besedila kot uradne dokumente.

Kitajski odgovor je naslovljen na «tajništvo», ker kakor je znano Sovjetska zveza in njeni sateliti ne priznavajo veljavnosti izvolitve Trygve Liea za glavnega tajnika, katerega nova tajniška doba se je začela 1. februarja.

Dopisnik «Timesa» iz Lake Successa piše, da bo Čuenlajeva izjava povzročila še večji ameriški pritisk za sankcije proti Kitajski. Dopisnik pravi dalje, da v krogih OZN izven ameriške delegacije ugotavljajo protislovje v govoru Čuenlaja, ki je na eni strani izjavil, da zavrača sklepe skupščine, ker so bili sprejeti brez sodelovanja LR Kitajske, na drugi strani pa daje razumeti, da bi Peking sprejel načrt arabsko-azijskih držav, če bi ga bila glavna skupščina odobrila. Po mnenju britanske delegacije, pravi člankar, ne bi ton kitajskega odgovora smel preprečiti predsedniku komisije za dobre usluge, da spravi to komisijo čimprej v delo, preden se začne razprava o sankcijah.

Dopisnik dodaja nato, da bi po mnenju nekaterih ameriških komentatorjev ustalitev fronte na 38. vzporedniku omogočila začetek pogajanj.

Beograjska «Politika» piše v zvezi s sedanjim položajem na Koreji, da je še vedno mogoče najti mirno rešitev. List poudarja, da ameriška resolucija postavlja večje težkoče za mirno rešitev, vendar pa niso vrata za pogajanja še zaprta. Nato piše list, da temeljijo zadnje izjave Čuenlaja na umetno ustvarjeni ideji o nezakonitosti sklepov OZN glede Kitajske.

«Razvoj vojne na Koreji», zaključuje list, «dokazuje, da bo zelo težko napraviti konec spopada z orožjem, ker sta obe strani zaposlili znatne sile. Zato je potrebno nujno najti mirno rešitev, preden postanejo morebitne bodoče komplikacije usodne svetovni mir».

Višinski izročil odgovor SZ glede konference štirih

Besedilo odgovora še ni znano - Ameriški zakladni minister obrazložil načrt za nove davke - Stavka železničarjev v ZDA

MOSKVA, 5. — Danes je povabil sovjetski zunanji minister Andrej Višinski francoskega poslanika Chataigneauja, britanskega vršilca poslov Nichollsa in ameriškega vršilca poslov Barbourja v svoji urad. Izročil jim je odgovor vlade ZSSR na note treh zahodnih vlad od 31. januarja glede sovjetskega predloga za sklicanje konference štirih zunanjih ministrov.

Kakor izjavljajo dobro obveščeni krogi v Moskvi, je s tem odgovorom nastala možnost za sklicanje predhodne konference namestnikov zunanjih ministrov.

Iz Washingtona pa javljajo, da so se vlade ZDA, Francije in Anglije prejšnji teden razgovarjale o možnostih, ki bi nastale ob zadovoljivem odgovoru ZSSR. Te pogovore pa so prekinili zaradi odhoda angleškega poslanika Olivera Franksa iz ameriške prestolnice, kamor se bo vrnil zopet v sredo. Z razgovori bodo nadaljevali v četrtek. Na dosedanjih razgovorih je sodeloval tudi leteči poslanik ameriškega zunanjega ministrstva Philip Jessup in francoski delegat pri OZN Jean Chauvel.

* * *

WASHINGTON, 5. — Danes je ameriški zakladni minister Snyder zahteval od parlamentarne komisije za državni proračun, naj odobri načrt za nove davke. Snyder je dejal, da predstavlja 10 milijard dolarjev novih davkov «nalogo, ki jo je lahko izvršiti» za ameriško gospodarstvo. Tajnik državnega zaklada je nadaljeval, da so se izboljšali življenjski pogoji v Ameriki zaradi okrepitve gospodarstva, kar dovoljuje ZDA, da razpišejo večje davke kot v drugi svetovni vojni. Nato je razložil načrt Trumanove uprave, po katerem bi mogli dobiti novih deset milijard dolarjev. Vlada predlaga, da bi povišali davek na prodajo avtomobilov od 7 do 20 odst. in televizijskih aparatov od 10 na 25 odst. Davek na zasebne dohodke bi zvišali za 4 odst., pri čemer bi dobili še 4 milijarde dolarjev. Davek na dohodke družb bi toliko zvišali, da bi s tem dobili nadaljnje tri milijarde. Tri milijarde pa bi dobili s povišanjem davka na alkoholne pijače. Davek na nepremičnine bi zvišali od 20 odst. na 37.5 odst. Za 8 odst. pa bi zvišali davek na premoženje industrijskih in trgovskih družb. Davek na cigarete bi se dvignil od 7 na 10 centov na paket. Za bencin pa od 1.5 na 3 cente za galon.

Republikanski senator Taft je danes zahteval, da mora Truman predložiti kongresu vse sporazume, po katerih je obvezan poslati ameriške čete v države atlantskega pakta. Taft je izjavil, da je general Eisenhower ob svojem zadnjem poročilu napravil «dober vtis, vendar ni bil dovolj jasen». Republikanski senator Jenner je s svoje strani zahteval umik vseh «ameriških čet s Koreje, obenem pa mora podvzeti Amerika ista ukrepe glede Zahodne Evrope». Republikanski senator Bridges je dejal, da bi morala priti ena ameriška divizija na 5, 6 ali 7 evropskih divizij. Senator Capehart pa je v svojem govoru po radiu izjavil, da se mora «sama Evropa preskrbeti s človeškim materialom, ki je potreben za borbo. Doslej ni pokazala volje, da bi se borila».

Tudi republikanski senator George Malone se je izrekel proti pošiljanju ameriških čet v Evropo brez odobritve kongresa. Dejal je: «Kolonialno suženjstvo je izraz kapitalizma. ZDA ne smejo več nuditi pomoči temu suženjstvu, ker bodo sicer primorane boriti se proti vsem na Daljnem vzhodu. Mi podpiramo kolonializem v Afriki in čez 5 ali 6 let nas bodo tamkajšnji črnci od tam vse skupaj spodili.»

Bivši ameriški predsednik Herbert Hoover, ki je pred kratkim kritiziral ameriško zunanjo politiko, bo v petek imel posebno televizijsko oddajo, v kateri bo razpravljal o «potrebi revizije ameriške zunanje politike». Hooverjev urad izjavlja, da bo bivši ameriški predsednik še enkrat razložil svoje prejšnje stališče, vendar «bolj jasno in v luči zadnjih dogodkov». Kot znano, je Hoover 20. septembra zahteval, naj Evropa dokaže svojo duhovno moč in enotnost ter naj uporablja svoje rezerve.

* * *

V ZDA stavka 12 tisoč železničarjev. Stavka grozi avtomobilski industriji, katere predstavniki izjavljajo, da danes ne more delati 100 tisoč delavcev v tej industriji, ki bo čez en teden brez potrebnega materiala za proizvodnjo. S tem bi bilo 600 tisoč delavcev na cesti. Vojaška taborišča morajo sedaj preskrbovati s kamioni. Danes se je moralo 70 tisoč newyorških delavcev poslužiti drugih prometnih sredstev, da je prišlo na delo.

Kretničarji so pričeli stavkati brez sindikalnega pooblastila v znak protesta proti pogodbam, ki so jih skenili v decembru njih sindikati z železniškimi družbami. Doslej so vsa pogajanja propadla.

* * *

V nedeljo je 500 demonstrantov demonstriralo pred Belo hišo proti izvršitvi smrtne obsodbe štirih črncev, ki so baje posilili neko 32-letno belopolto Američanko. Te so usmrtili v petek.

Danes so v Richmondu usmrtili še tri črnce, obsojene na istem procesu pred dvema letoma, na katerem jih ni mogla žrtev spoznati. Ta proces in 7 smrtnih obsodb je povzročil razburjenje v številnih ameriških krogih in prav do zadnjega trenutka so poskušali rešiti obsojence.

CLEMENTIS V NUERNBERGU

Prispel je v soboto z letalom

MUENCHEN, 5. — V zavezniških krogih v Muenchenu potrjujejo, da je bivši češkoslovaški zunanji minister Vladimir Clementis prispel v Zahodno Nemčijo.

Clementis, ki je pred 8 dnevi izginil iz Prage, je bil pod nadzorstvom češkoslovaške policije, a mu je kljub temu uspelo zbežati. Nekateri krogi izjavljajo, da je Clementis prišel v soboto z nekim letalom v Nuernberg in da je še sedaj v tem mestu.

Dullesovi razgovori v Tokiu

TOKIO, 5. — Danes se je John Foster Dulles razgovarjal z japonskimi vladnimi predstavniki. Pravijo, da so pogajanja dosegla že zelo dobre rezultate, boljše, kot so to upali. To izjavo je dal tisku Dullesov svetovalec Allison, ki je dodal, da so v glavnem razpravljali o japonskem stališču glede znanih ameriških sedmih točk. Dulles je med pogajanji v tesni zvezi z Mac Arthurjem in njegovim glavnim stanom.

Allison je zanikal izjavo znanega novinarja Drewa Pearsona, ki je pred kratkim dejal, da razpravljajo v Tokiu o načrtu za sklenitev tihomorskega pakta. Vendar Allison ni izključil možnosti, da bi o tem načrtu razpravljali v bližnji bodočnosti. Allison je še dodal, da bi moral Dulles odpotovati v nedeljo iz Tokia, vendar pa bodo lahko še vedno menjali dan odhoda.

Kakor javlja agencija Tass, je glavni odbor demokratične kitajske mladine poslal poslanico japonski mladini, ki pravi med drugim: «Kitajska mladina se bo z vami borila proti nakanam ameriških imperialistov za sklenitev splošne japonske mirovne pogodbe in za demokratično Japonsko... Gotovi smo, da japonsko ljudstvo nikoli ne bo dovolilo, da bi ga izročili ameriškim napadalcem, in ne bo trpelo, da bi Japonsko pripeljali na pot smrti, kot to hočejo japonski militaristi.»

Djilas v Parizu

PARIZ, 5. — Jugoslovanski minister Milovan Djilas je včeraj prišel iz Londona v Pariz, kjer je gost jugoslovanskega poslanika Marka Ristića.

Predstavništvo Zah. Nemčije v Beogradu

BEOGRAD, 5. — Jugoslovanska vlada je odobrila ustanovitev predstavništva Zahodne Nemčije v Beogradu. Predvidevajo, da bo v kratkem začela delovati nemška trgovinska delegacija.

Konferenca predstavnikov ZDA

FRANKFURT, 5. — Pod predsedstvom državnega podtajnika za evropske zadeve Perkinsa se je danes začela v Frankfurtu konferenca ameriških diplomatskih predstavnikov v Evropi. Navzoči so tudi ameriški visoki komisar v Nemčiji Mac Cloy, visoki komisar v Avstriji Donnelly, predsednik sveta namestnikov atlantskega pakta Spofford, poslaniki v Londonu, Parizu in Bruslju in drugi.

Podobna konferenca voditeljev ameriških diplomatskih misij v Grčiji, Izraelu, arabskih državah, Turčiji in Iranu bo od 14. do 21. februarja v Istambulu.

Stavka rudarjev v Avstraliji

CANBERRA, 5. — Avstralska vlada je na izredni seji sklenila pozvati pred sodišče voditelje sindikata rudarjev, ki so od danes dalje napovedali enodnevno stavko na teden v avstralskih premogovnikih. Minister Fadden je izjavil, da je prepričan, da so te stavke del načrta, ki so ga pripravili komunisti. Vlada je tudi sklenila, da se bo obrnila na vojsko, če se bodo stavke raztegnile.

Avstralski radio javlja, da se je kljub strogim ukrepom, ki jih je vlada napovedala, danes začela stavka v vseh 250 premogovnikih južne Avstralije. Stavka se bo ponovila vsak ponedeljek. Prva posledica stavke je, da je v Melbournu moralo 20.000 industrijskih delavcev prekiniti delo zaradi pomanjkanja električnega toka.

Nove ostavke v holandski vojski

HAAG, 5. — Nenadna odstavitev poveljnika vrhovnega štaba generala Krulsa zaradi spora glede oboroževanja je povzročila vrsto ostavk v holandskem vrhovnem štabu. Po ostavki namestnika poveljnika glavnega štaba gen. Calmeyerja in šefa oddelka za operacije polk. Mathona sta danes podala ostavko še dva člana vrhovnega štaba.

Posvetovanja za sestavo nove vlade niso še prinesla nobenega uspeha. Bivši ministrski predsednik Drees in podpredsednik van Schaik nadaljujeta posvetovanja z ostalimi bivšimi ministri.

Pléven se je vrnil v Pariz

PARIS, 5 — Včeraj se je vrnil iz Montreala v Pariz francoski ministrski presednik René Pleven. Ob prihodu je izjavil med drugim: «Vračam se prepričan, da razumejo Francijo, cenijo njene napore, da Francija ne bo sama in more računati na pomoč prijateljskih sil na vseh področjih».

Odložitev pogajanj v Petersbergu glede sodelovanja zvezne nemške vlade pri evropski obrambi more biti prva posledica poročila generale Eisenhowerja in obiska Plevena v Washingtonu, pravi dopisnik lista «Welt am Sontag». Dopisnik pravi, da so bili nemški zastopniki zelo presenečeni, ko so zavezniki odgodili svoje razgovore v Petersbergu za dva tedna. List pravi, da so zavezniške in nemške osebnosti v Bonnu mnenja, po katerem je Eisenhower dal razumeti, da je treba dati Nemčiji prej nekaj političnih svoboščin, predno se prične razpravljati o vojaškem sodelovanju Zahodne Nemčije pri obrambi Evrope. Zaradi konference štirih, dodaja dopisnik, se zdi, da je Washington popustil ob francoskem stališču, po katerem mora biti oborožitev Nemčije zadnja etapa v vojaški organizaciji Zahodne Evrope. List zaključuje: Glede tega je zelo važen bližnji obisk 6 nemških poslancev v Washingtonu, med katerimi je tudi voditelj demokristjanske skupine v parlamentu in podpredsednik socialdemokratske stranke. Ti predstavniki bodo razpravljali o vojaških in političnih načrtih».

V zahodni Nemčiji pripravljajo okupacijske sile nov načrt za porazdelitev francoskih in ameriških čet v Nemčiji. Francozi bodo zasedli predel ob češkoslovaški in avstrijski meji in bodo tako v zvezi s francoskimi četami v Avstriji. Ameriške čete pa bodo porazdelili po francoskem severnem področju, do mesta Bonna.

MOSKVA, 5. — Dvajset sovjetskih funkcionarjev je bilo obsojenih na kazen do 25 let zapora zaradi sleparije. Ustanovili so gradbene zadruge, s pomočjo katerih so s ponarejanjem podpisov osleparili 4 milijone rubljev.

BEOGRAD, 5. — Pred kratkim je bil v Beogradu ustanovni občni zbor društva jugoslovanskih repatriirancev v Srbiji. Program društva je širiti resnico o Jugoslaviji med izseljenci. Po dosedanjih podatkih se je v Jugoslavijo vrnilo 30.000 izseljencev.

BEOGRAD, 5. — Zagrebški violončelist Janigro je včeraj odpotoval na Holandsko, kjer bo imel nekaj koncertov. Pozneje bo odpotoval tudi na Irsko, v Svico in Italijo.

PO OSTAVKI MAGNANIJA IN CUCCHIJA

Tisoči zavednih komunistov Italije obsojajo satelitsko politiko KPI

Izjave bivšega tajnika organizacije KP v Beneventu - Komentar lista «Politica nuova»

RIM, 5 — Primer Magnanija in Cucchija, dveh vidnih funkcionarjev KP Italije, sam po sebi govori o nepopularnosti kominformistične politike v Italiji in o težkem stanju, v katero je pripeljala italijansko kominformistično stranko satelitska politika.

To potrjuje tudi izjava bivšega tajnika organizacije KP Italije v Beneventu Umberta Musca v listu «Giornale d'Italia» ob priliki njegovega izstopa iz partije.

Musco poudarja, da se strinja s stališčem Magnanija in Cucchija in pravi, da je po analizi stanja v KP Italije in kominformistične politike njenega vodstva prišel do istih zaključkov kakor Magnani in Cucchi. Musco pravi dalje, da je veliko število komunistov, ki so njegovega mnenja, ter izjavlja, da ne bo vstopil v kako drugo stranko, toda da bi navdušeno pristal na novo neodvisno komunistično partijo, ki ne bi bila podvržena hegemonističnim interesom vlade Sovjetske zveze.

Kakor poročajo, se opaža v pokrajini Emilia, dalje v Genovi, Milanu in drugih središčih, kjer imata Magnani in Cucchi mnogo simpatizerjev, velika aktivnost med člani KP v prid njunega stališča. Vidni član KP Italije ing. Giacomo Fabbri je vrnil partijsko knjižico sekciji KP Italije in je izjavil, da se popolnoma strinja s stališčem Magnanija in Cucchija.

Demokratični tednik «Politica nuova» piše, da je skrajni čas pričeti z odkrito, kritiko ki naj pomete vsa zgrešena tolmačenja in sovjetska vsiljevanja. 500.000 poštenih, odločnih in zavednih ljudi lahko v dveh letih obnovi resnično partijo, kakor jo je hotel Lenin.

Nato pravi list, da uživata Magnani in Cucchi naklonjenost in zaupanje delovnega ljudstva Emilie in tudi tisočev in tisočev zavednih komunistov, ki se izven partije že dolgo časa borijo za iste ideale, ki so dovedli Magnanija in Cucchija, da prepustita njihovi usodi neumne birokrate v vodstvu KP Italije.

Isti list piše, da je bil v oktobru v Rimu sestanek vseh pokrajinskih tajnikov KP Italije. Secchia je ostro kritiziral razne federacije, med katerimi ono v Reggio Emilia. Številni tajniki so se trkali na prsa in priznavali svoje «grehe». Toda Magnani je odločno zavrnil vse obtožbe, Secchia pa mu je ukazal, naj molči. Tedaj je Magnani odgovoril, da je svoje poročilo že predložil Togliattiju, ki ga je odobril. Šele nato je Magnani lahko do kraja podal svoje poročilo.

To vest zaključuje list z besedami: «Dobro je, da Secchia ve, da bomo mi za vsak primer pozvali na pričanje Togliattija, če in kadar mu bo dovoljen povratek iz Rusije».

«Italijansko delovno ljudstvo», nadaljuje list, «potrebuje partijo, ki ne bo pripravljena ubogati ukazom, ki prihajajo iz vzhoda ali zahoda», ter zaključuje:

«Pogumna akcija Cucchija in Magnanija je samo epizoda med tolikimi drugimi, ki pa jasno kaže voljo socialistov, ki se hočejo otresti bremena tujega vodstva, ki kot tako ne more razumeti in poznati potreb in psihologije italijanskih delavcev in ki jih uporablja samo za svoje hegemonistične in imperialistične interese».

* * *

RIM, 5. — Jutri bo seja ministrskega sveta. Nadaljevali bodo razpravo o položaju na gospodarskem področju.

Dalje bodo razpravljali tudi o načrtu zakona, o tisku, o preureditvi ministrskega predsedstva in o drugih.

Delo obeh zbornic se bo znova začelo v sredo. O načrtu zakona za izredna pooblastila vladi na gospodarskem področju se morajo še izreči nekatere parlamentarne skupine. Razprava o vladnem načrtu za «civilno obrambo» se bo začela potem, ko bo parlament zaključil razpravo o zakonu za vojaške izdatke.

V nedeljo je v Neaplju govoril De Gasperi, v Sieni pa notranji minister Scelba. Oba sta izjavila, da Italija hoče mir in da se oborožuje samo, da se ubrani pred napadom.

V Rimu je bil občni zbor Združenja ravnateljev dnevnikov, periodičnih časopisov in tiskovnih agencij. Razpravljali so o pomanjkanju papirja in o njegovi visoki ceni. Sprejeli so resolucijo, ki zahteva od vlade, naj na vsak način omogoči uvoz papirja iz tujine.

Dalje so dali nalogo Zvezi italijanskega tiska, naj pripravi predloge za nov tiskovni zakon, posebno onega dela, ki se nanaša na klevete in tozadevno odgovornost ravnateljev listov.

10 km pred Seulom

Napredovanje zelo počasno - Kitajci pripravljajo protinapad na srednjem in vzhodnem bojišču

TOKIO, 5. — Sile OZN so danes pričele na zahodnem bojišču z enim od največjih napadov v korejski vojni. Vendar pa počasi prodirajo proti Seulu, od katerega so na najbolj izpostavljenem odseku, oddaljene v zračni liniji približno 10 km. Sam napad je šel v dveh smereh. Prvi oddelek prodira po cesti v Seul. Osvojil si je s pomočjo tankov kraj Anyangni in dve visini v bližini tega kraja. Drugi oddelek prodira zapadneje, vendar vzporedno s cesto. Danes je mogel napredovati samo tri km. Naletel je na močan odpor kitajskih čet, ki so se zakopale po višinah. Tudi na obalnem področju so se Kitajci zelo branili. Dve uri po prevzetju Anyangnija je prišel na bojno polje poveljnik 8. armade general Ridgway.

Na področju Suwona je odpor severnokorejskih in kitajskih čet prav tako zelo močan in tudi uspešen. 10 km severnozahodno od mesta so turške čete včeraj poskušale prodreti, vendar pri tem niso uspele in so zelo zgubile neki važen položaj. V zadnjem času so dobile kitajske čete na tem področju nova severnokorejska ojačenja. Zdi se, da bodo sovražnikova poveljstva prenesla težišče svojega bližnjega delovanja prav na srednji in vzhodni del fronte. S tem hočejo ogrožati zaledje zavezniških sil, če bi se pomaknile na cesti proti Seulu preveč daleč naprej. To tudi delno pojasnuje napredovanje ameriških čet na zahodu. Zdi se, da je Mac Arthurjev namen preje zavarovati svoje desno krilo in šele potem preiti v nove pustolovščine. Danes popoldne so oklepni oddelki sil OZN zopet naredili sprehod iz Hoengsonga, 16 km severno od mesta Yonju. Pri tem so nasprotnikove čete uprizorile več hudih protinapadov. Kitajske čete že štiri dni napadajo položaje 25 km severno-vzhodno od mesta Yoju, kjer pa doslej še niso uspeli. Na področju med Hoengsonom in Kangnungom je bilo delovanje obeh strank zelo šibko.

Današnje večerno poročilo govori o tem, da so sile OZN na zahodnem bojišču zmerno napredovale in so naletele na velik odpor sovražnika. Podobno je tudi severnokorejsko dnevno poročilo.

Ameriško ministrstvo za mornarico javlja, da je naletel na mino v petek ameriški minolovec «Partridge» v višini Kangnunga. Pri tem so bili štirje mrtvi, sedem ranjenih, štirje pa veljajo za izgubljene. Posadko minolovca je rešila bolniška ladja «Consolation». Minolovec je spremljal znano oklopnico «Missouri».

Severnokorejsko poveljstvo je javljalo, da so od začetka sovražnosti pa do 4. januarja zbili na Koreji po protiletalski obrambi 511 ameriških letal. Med njimi je bilo 53 letečih trdnjav «B-29» in 98 težkih bombnikov.

Iz Tokia pa javljajo, da je 98. skupina letečih trdnjav vrgla v 1500 poletih 12 tisoč ton bomb. Ta skupina je na Koreji že od meseca avgusta. Danes je 23 letečih trdnjav te skupine vrglo 180 ton bomb na neko železnico, letališče in druge vojaške objekte.

Arabska liga o položaju v Maroku

KAIRO, 5. — Predstavnik Arabske lige je danes izjavil, da je Arabska liga sprejela resolucijo, s katero se obsoja francoską intervencija v Maroku. Omenjeni predstavnik je pripomnil, da je francoski generalni rezident v Maroku general Juin grozil sultanu Mohamedu, da ga bo odstavil. Izjavil je tudi da se bo glavni tajnik Arabske lige Azzam paša sestal s francoskim poslanikom v Egiptu, da mu poroča o sprejeti resoluciji.

Dalje je omenjeni predstavnik dejal: «Liga je sprejela razne pozive iz maroških virov na arabske države Srednjega vzhoda, naj posredujejo, da uredijo položaj v Maroku. V teh pozivih se potrjuje, da je general Juin postavil ultimatum sultanu; po informacijah je razvidno, da je general grozil sultanu, da ga bo odstavil, dočim izjavljajo s francoske strani, da želi sultan odstopiti.»

Jesenska skupščina OZN ne bo v Londonu

LONDON, 5. — Britanska vlada je obvestila glavnega tajnika OZN, da prihodnje zasedanje glavne skupščine OZN ne bo moglo biti v Londonu, ker se pričakuje v prihodnjih mesecih prihod v London velike množice ob priliki manifestacij «Festivala Velike Britanije».

Poročilo o sklepih v Regensburgu

RIM, 5. — Tiskovni urad ministrstva za promet javlja: V Regensburgu na Bavarskem so se od 24. do 26. januarja t. l. sestali predstavniki italijanskih, tržaških, jugoslovanskih, avstrijskih in zahodnonemških železnic ter predstavniki podonavskih plovnih družb (nemških in avstrijskih), da se sporazumejo o železniških tarifah za prevoz blaga iz severnih nemških in jadranskih pristanišč v Avstrijo in nasprotno.

Na prejšnji konferenci, ki je bila v Rimu novembra 1950, so sklenili, da bodo med železniškimi upravami, ki so se bile udeležile konference, ustanovili posebno zvezo, na podlagi one, ki je že obstajala pred drugo svetovno vojno, da uredijo vprašanje konkurence tarif med dvema skupinama pristanišč za avstrijski uvoz in izvoz preko morja.

Pri pogajanjih je bilo treba upoštevati tudi vpliv tarif na gospodarstvo prizadetih držav. Zaradi zapletenosti interesov, za katere gre, so sklenili, da se za sedaj dogovorijo samo začasno o potrebnih diferenciacijah v korist tržaškega pristanišča v pričakovanju, da izkušnja nekaj mesecev na podlagi tega sporazuma omogoči z novim letom dokončni sporazum.

Začasni sporazum predvideva objavo tarife za blago, namenjeno med Avstrijo in nemškimi pristanišči Severnega morja, ki naj bi bila enaka noi, ki obstaja med Trstom - Benetkami in Avstrijo, toda s prevoznimi cenami, ki bodo višje od omenjenih vsaj za 17 odst. Ni pa bilo mogoče doseči sporazuma za objave tarife za kombiniran prevoz blaga po avstrijskih železnicah in rekah v nemška pristanišča s pretovarjanjem na Donavi v Regensburgu. To vprašanje bodo še proučili in upajo, da bo rešeno v prihodnjih mesecih.

Novi plazovi v Severni Italiji

K sreči ni bilo človeških žrtev - Silna nevihta v Južni Angliji ob Rokavskem prelivu

DOMODOSSOLA, 5. — V vsej dolini Ossola je nepretrgoma snežilo 40 ur. V okolici mesta je sneg zapadel v višini 1,20 m. Več plazov se je vsulo na cesto čez Simplon in na železniško progo, kjer je bil promet prekinjen. V kraju Sabbioni v višini 2500 m je sneg dosegel enajst metrov višine.

Iz Vidma poročajo, da od nedelje popoldne neprenehoma sneži v vsej Carniji. V «Passo della morte» se je utrgal plaz in tako tudi v Timau, ki pa k sreči nista povzročila žrtev in škode. Skupini petnajst hiš grozi nevarnost novega plazu in stanovalci so pribežali drugam.

Iz Peschiera del Garda pa javljajo, da se je s pobočij Monte Baldo utrgal ogromen plaz in se zavalil na cesto v bližini Malcesine. K sreči ni bilo žrtev, promet pa je popolnoma prekinjen in bo treba nekaj dni, da se obnovi.

Že 24 ur sneži na vsem področju Dolomitov. Vlaki prihajajo z znatnimi zamudami. Temperatura je še visoka in bojijo se, da bo zaradi nove odjuge nastala nevarnost novih plazov.

Tudi na Koroškem v Avstriji znova sneži in nastaja nevarnost novih plazov.

LONDON, 5. — Že od pretekle noči divja v Veliki Britaniji silna nevihta, ki je povzročila znatno škodo. Na več krajih so nastale povodnji in promet je bil prekinjen. Poškodovana so bila tudi številna stanovanja ter telefonske in električne proge. Ob vsej južni obali Velike Britanije je razburkano morje povzročilo veliko škodo pristaniškim napravam. Se vedno piha močan veter, ki je ponekod dosegel hitrost 120 km na uro.

Tudi v Franciji je včeraj divjala silna nevihta. Veter je dosegel hitrost 160 km na uro ob ob

TRŽAŠKI DNEVNIK

PREŠERNOVA PROSLAVA

V četrtek 8. t. m. bo ob 20. uri v dvorani na stadionu «PRVI MAJ» slavnostna Prešernova proslava.

Ta kulturni praznik vsega slovenskega naroda bodo slovenska prosvetna društva in prosvetni delavci na Tržaškem proslavili z akademijo, pri kateri bodo sodelovali:

Pevski zbori:

«S. SKAMPERLE» - Sv. Ivan, «M. MATJAŠIC» - Barkovlje in «PROSEK-KONTOVEL».

Solista:

VIDA JAGODIC - sopran in ANDREJ RAZEM - bariton.

Recitatorji:

RUDI KOSUTA, IVANKA PERTOT, ANGELA VREMEC in MILA HROVATIN.

Tamburaški zbor:

«IVAN CANKAR».

Slavnostni govor o štiristoletnici slovenske knjige in o Francetu Prešernu bo imel tržaški pisatelj dr. Andrej BUDAL.

Vabimo k čim večji udeležbi.

PO UKAZU ZVU O VOLITVAH FUNKCIONARJEV V DRUŽBAH PRISTANIŠKIH DELAVCEV

Podla hinavščina kominformističnih razbijačev

Sindikalni akcijski odbor je ostro obsodil delovanje vseh tistih, ki so povzročili, da se je sedaj položaj pristaniških delavcev močno poslabšal

Veliko ogorčenje in zaprepaščenje je vzbudil med tržaškimi pristaniškimi delavci ukaz, ki ga je izdala v soboto Zavezniška vojaška uprava in ki predvideva določbe o volitvah funkcionarjev v družbah pristaniških delavcev.

Uvod novega ukaza št. 21 se glasi takole: «V želji, da bi zagotovila tržaškim pristaniškim delavcem tiste pravice, katere že uživajo njihovi delavski tovariši v Italiji, je Zavezniška vojaška uprava izdala ukaz št. 21, ki vsebuje določila o neposrednih, svobodnih in tajnih volitvah predstavnikov pristaniških delavcev. Določeno je, da morajo biti volitve izvedene pod nadzorstvom predstavnikov tržaškega Urada za delo ter predstavnikov redno vpisanih pristaniških sindikatov. Pristaniški delavci, ki hočejo voliti, ali ki hočejo biti izvoljeni za konzule ali odbornike, morajo biti včlanjeni v enj izmed družb pristaniških delavcev ter morajo biti dejansko vpisani kot stalni pristaniški delavci v določenem seznamu.»

Zakaj je omenjeni ukaz povzročil med tržaškimi pristaniškimi delavci toliko upravičenega ogorčenja in jeze, nam bo bolj jasno, če vsaj nekoliko osvetlimo položaj, v katerem so do sedaj živeli pristaniški delavci. Brez strahu, da bi se zmotili lahko trdimo, da so izmed vseh tržaških delavcev uživali največ pravic prav pristaniški delavci, ki so tako rekoč soodločali in reševali vsa vprašanja v zvezi z delom v pristanišču. Pristaniški delavci so bili, skoraj bi dejali, gospodarji na svojem delovnem področju. Da takšno stanje ni bilo pogodu odgovornim činiteljem, je popolnoma razumljivo; da pa to stanje ni bilo pogodu tudi kominformističnim razbijačem, ne bo prav tako lahko razumljivo vsem tistim, ki so morda do sedaj slepo zaupali lepim besedam, s katerimi so ti razbijači delavske enotnosti prikrivali svoje prave cilje in namene.

Ko je v soboto izšel ukaz ZVU št. 21, so bili seveda kominformisti tisti, ki so se v prvem trenutku proti njemu najbolj zagnali. «Unità» in «Il Lavoratore» sta takoj objavila članke, ki naj bi pokazali ogorčenje vseh kominformistov nad tem ukazom. Kako podlo in hinavsko je to njihovo «ogorčenje» in kričanje, nam kaže že vse njihovo delovanje med pristaniškimi delavci, pa celo sam članek, ki ga objavlja «Il Lavoratore».

Kot že rečeno, so pristaniški delavci do sedaj uživali pravice, ki jih ni uživala na našem ozemlju nobena druga kategorija delavcev. To ni bilo po volji niti odgovornim činiteljem niti kominformistom, ki so večkrat v svojih člankih poudarjali potrebo po tesnejši povezavi pristaniških delavcev z italijanskimi pristaniškimi delavci. Da bi postale te vezi čim tesnejše, so prirejali kominformistični sindikalisti nešteto izletov v Genovo, Rim in Benetke, obenem pa so vabili v Trst razne skupine italijanskih pristaniških delavcev. Na enem izmed teh izletov v Trst je voditelj italijanskih pristaniških delavcev izjavil, da je pravzaprav neumno, da imamo v Trstu povsod italijanske zakone, le pristaniški delavci imajo svoje, ki se z italijanskimi ne skladajo. Da bi kominformisti še bolje pripravili teren za dosego svojih ciljev, so na raznih izletih po Italiji vedno poudarjali tržaškim pristaniškim delavcem kako dobro živijo italijanski pristaniški delavci.

Novi ukaz št. 21 predvideva v glavnem vse to, kar je že v veljavi za italijanske pristaniške delavce. Sedaj je torej prišlo do tega, kar so si kominformisti tako dolgo želeli in za ostvaritev česar so toliko delali in rovarili: do izenačenja položaja tržaških pristaniških delavcev s položajem italijanskih pristaniških delavcev (ta položaj pa se zdaleka ni tak kot dosedanji položaj pristaniških delavcev v Trstu). Kominformisti, ki imajo pri izvedbi ukaza vojaške uprave tako velik delež, tega seveda nočejo priznati, ker dobro vedo, da bi s takim priznanjem izgubili «ugled» ki ga med nekaterimi pristaniškimi delavci že morda uživajo. Zato so temu primerno zagnali krik ter napisali celo nekaj «ogorčenih» člankov.

Oglejmo si nekaj odlomkov iz enega izmed teh člankov, ki nam kaže vso podlost teh razbijačev delavske enotnosti. Mišlimo namreč na članek, ki je izšel v «Il Lavoratore» in v katerem so navedeni odlomki iz govorov «najvidnejših» predstavnikov kominformistov Gheza in Muslina. Ghez pravi v svojem govoru med drugim sledeče: ukaz vojaške uprave je slabša kopija določb, ki so v veljavi v Italiji; poleg tega pa imajo italijanski pristaniški delavci še vse mogoče druge ustanove in ugodnosti, ki jih omenjeni tukajšnji ukaz ne predvideva. Ali so potrebne bolj jasne besede kot so te? To se pravi: nič več razburjanja, nič več jeze Ghez je jezen in ogorčen le v toliko, v kolikor je zakon, ki ga je vojaška uprava izdala in katerega so kominformisti že predhodno sprejeli, nekoliko slabša kopija italijanskega ukaza. Če bi predvideval ta ukaz še omenjene priboljške itd. bi bil torej popolnoma v redu.

V nadaljevanju članka je nešteokrat in v raznih oblikah poudarjeno ogorčenje pristaniških delavcev, ki so po besedah samih kominformistov vsi enotni. In kaj bodo ti «enotni» in «močni» pristaniški delavci v svojem velikem ogorčenju storili, da preprečijo uresničitev določb omenjenega, zanje tako «krivičnega» ukaza? Poslušajmo kaj pravi Muslin: Odgovor, ki ga bodo dali pristaniški delavci na napad vojaške uprave, bo v skladu z njih tradicijami. Ta odgovor bo namreč ta, da bodo pri bodočih volitvah skušali postaviti na vodstvo pristaniških družb svoje elemente.

Niti enourne protestne stavke, niti kratkega stavkovnega gibanja — nič, popolnoma nič. Odgovor, ki ga bodo ti enotni pristaniški delavci dali, je le ta, da bodo v bodočih volitvah skušali izvoliti na odgovorna mesta svoje pristaše. Zakaj potem toliko besed o ogorčenju pristaniških delavcev? Če bi bilo to ogorčenje res tolikšno, oziroma če bi ga pošteno čutili tudi vsi kominformisti, potem bi bila reakcija na ukaz vojaške uprave vsekakor drugačna. Toda kako naj proti temu ukazu nastopijo prav tisti, ki so se zanj tako borili?

Kako hinavsko in lažnivo je njihovo sedanje vpitje in kričanje o krivici, nam kaže tudi dejstvo, da imajo kominformisti že dolgo časa izbranega «konzula», ki bo po določbah novega ukaza predstavljal pristaniške delavce in to je prav omenjeni Ghez, ki se je na zadnjem zborovanju pristaniških delavcev tako zaganjal v ukaz vojaške uprave. Seveda je bil pri tem zelo previden — izgubiti mesto konzula bi mu seveda ne bilo prijetno.

Ker je položaj zelo težak in ker vlada med pristaniškimi delavci resno razburjenje in ogorčenje, je tudi Sindikalni akcijski odbor, ki se je sestal včeraj na svoji seji, proučil med drugimi vprašanji tudi vprašanje pristaniških delavcev. Z vso odločnostjo je obsodil podlo in zahrbtno delovanje kominformističnih razbijačev, ki so pripomogli do tega, da je vojaška uprava izdala ukaz, ki daje vso moč, katero so imeli do sedaj pristaniški delavci, oblastem. Sindikalni akcijski odbor poziva vse pristaniške delavce, da končno pometejo z ljudmi, ki se tako nesramno igrajo z njihovimi interesi; čim dlje bodo sledili njihovi razbijaški politiki, tem več hudih posledic lahko pričakujejo. Prva taka izguba, ki jo lahko «zahvaljujoč se» politiki kominformistov doživijo, bo izguba Doma pristaniških delavcev, ki je predstavljal že od nekdaj trdnjavo tržaškega delavstva v borbi proti razrednemu sovražniku.

Položaj je, kot že rečeno, zelo težak in kritičen. Zato bo Sindikalni akcijski odbor po nadaljnji proučitvi položaja izdal še posebno uradno poročilo, ki bo še bolj jasno osvetlilo podlo in hinavsko delovanje tistih, ki danes vpijejo v svojih časopisih o «zločinih», «krivicah» itd.

NIČ VEČ DO-PUSTA · PUSTA JE KONEC

PUSTNA KASA

cekini in pokopavanje pusta

«Kako se imaš, Jelka?» sem vprašal pred tremi tedni brhko kraško deklico.

«Odlično, saj imam še tri tedne dopustu», se mi je nasmejala nagajivka.

Danes se je končal do pust. čas do pusta Jutri bo že pepelnična sreda; žalostni obrazi, skesane duše in potrto srca mladih, ki so se zabavali in plesali do zore, bodo spremili pusta k zadnji roti na grmado. Za pust se vsakdo sprosti. Če nima prav težkih skrbi na srcu, za pust ti nihče ne zameri, če si oblečen «kot rusa» in če si še tako «pust» Italijani pravijo «per carnevale ogni scherzo vale», — «za rust je vsaka šala dovoljena» Vseeno pa vam priporočam, da si ne privoščite prehudih šal, ker riso vse šale «dopustne» — čeprav je pust.

Naši stari se pritožujejo, da tudi pust ni več tak, kot je bil včasih, v zlasti časih, ko so bili še mladi in so se vozili ta dan v kočiji po mestu, ko je gospoda trosila po Korzu cekine.

«Ah, zlati čas», vzdihujejo starejši ljudje. Tedanji rusti jim delajo skomine, ker so bili mladi in so služili zlate cekine

Današnji pusti so le senca nekdanjih. Sai ni nič čudnega Drugi časi, cekinov ni, zaslužka malo Kdor zmore, se raji zabava sam.

Pust je bil še pred leti važen dogodek zlasti po našem rodeželju med kmečko mladino Ob pustnem času je bilo največ norok. Ta čas je najboljši primeren za svatbe, ker ni še mnogo dela na polju, snubači imajo več časa, v kleti pa je še dobrega vina in mamica hrani še okusne klobase Zato je bila ponekod navada, da so morala dekleta «vleči delo». Te navade pa se v tržaški okolici ne spominja več nobeden in je verjetno tudi ni bilo v teh krajih zlasti v predmestju. Ostale so šeme ali «škarmatin», pobiranje jajc in slanine in rogrob pusta. To se je obdržalo do danes skoraj po vseh vaseh in celo v samem predmestju, kot n. pr. v Skednju, kjer je središče vseh teh obredov v «Bužin». Značilnih šem, kot drugod po Sloveniji pa ni opaziti

Najbolj značilni pustni običaj v tržaški okolici pa je «pustna kasa».

Kaj je pravzaprav ta «pustna kasa» in kje je še ohranjena? Za pust, smo rekli, se vsakdo rad razveseli in zabava, brez denarja pa seveda ne gre. Še teže je, oziroma je bilo, če si se moral za rust poročiti, pa ni bilo denarja Če ga hočeš imeti, si ga moraš prihraniti!! Tega so se zavedali tudi naši predniki, še bolj kot mi. Pa kam naj bi dali denar, v hranilnico? Za tako malenkost, so si mislili, se ne splača imeti opravka in poti. Po vrhu pa so se naši stari, tudi ko so bili še mladi, zelo bali bank, zato so si ustanovili po svoje sami svojo banko, hranilnico - pustno kaso.

Pustna kasa traja eno leto Pred vojno so imeli vsak svojo kasu: fantje svojo, dekleta svojo ter oženjeni svojo. Nekaj let so imeli kasu vsi skupno, zdaj pa je vnesel Kominform razdor tudi v pustno kasu Običajno se zbirajo fantje, ra tudi mlajši možje in ponekod dekleta prvo nedeljo po pustu v vaški gostilni in ustanovijo pustno kasu. Izvolijo predsednika in nekaj članov ter postavijo pravila. Vsak se obveže, da bo vsako nedeljo ob določeni uri prinesel vsoto denarja, ki jo je določil na prvi seji. Če ne prinese določene vsote točno ob določeni uri, mora plačati kazni določeno globo in dogovorjeno vsoto ali obrok Član, ki rabi denar za nujne potrebe, si ga lahko sposodi v kasi za kratko dobo in mora plačati določene obresti. Kdor iz tehtnih razlogov ne more več plačevati obrokov, mora plačati globo za vsako nedeljo, ki jo zamudi. Če ne prinese globe, se mu odbije od vloženega denarja Na pustno nedeljo se denar razdeli in pustna kasa razpusti. Vsak dobi ves denar, ki ga je med letom prinesel v kaso. Denar od morebitnih obresti in glob pa porabijo za skupno pustno večerjo in zabavo vseh članov pustne kase. Seveda kdor je več zaslužil med letom in več prihranil, dobi več in se zabava še z večjim užitkom pred dekleti pa se fant še bolj podrži, češ kaj smo mi

Ta stari običaj je vsekakor koristen in bi bilo škoda, če bi se zatrl. Sedaj je pustna kasa še v Gropadi, Padričah, Trebčah, Bazovici in v Lonjerju. V nedeljo je bilo v teh vaseh pravo veselje, ko so si delili pustno kaso.

BINE

Jože Kožuh jih je izpolnil 74

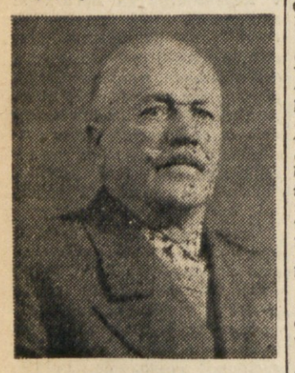

V soboto je dovršil 74 let, pa ga vidite, kako se še dobro drži-naš Jože Kožuh s Tape pri Miljah.

Dobro se je obdržal, kljub temu, da mu ni bilo prav lahko življenje. V njegovem rodu dočakajo vsi visoko starost, trdne korenine naše zemlje so.

Pa ne samo to. Tov. Jože Kožuh je bil že od svojih mladih let in je ostal vedno zaveden Slovenec in pošten demokrat. Se vedno, kljub starosti, zelo rad čita naše knjige in časopise. Zdaj je ves zatopljen v knjige in letošnji Koledar Osvobodilne fronte. Niti ena številka Primorskega dnevnika in Ljudskega tednika mu ne uide.

«Zjutraj ne morem piti kave, dokler ne dobim v roke Primorskega dnevnika», tako nam je rekel v soboto, ko smo se pogovarjali z njim. Potem pa je še dodal: «Škoda, da mladi po naših krajih ne berejo radi, ko bi se toliko lepih in koristnih stvari naučili iz naših knjig in časopisov».

Našemu dragemu rojaku, zapednemu narodnjaku in zvestemu čitatelju naših listov in naše knjige želimo, da bi ostal zdrav in čil še dolgo let.

III. koncert Glasbene Matice

V soboto 10. t. m. ob 20.30 in v nedeljo 11. t. m. ob 10. uri bo

KONCERT mladinskega pevskega zbora „Slovenske filharmonije" iz Ljubljane v Auditoriumu v Ul. Teatro Romano

Zbor vodi Avgust Suligoj, bivši dirigent svetovno znanega mladinskega pevskega zbora «Trboveljski slavček».

Sporedi bodo na razpolago od srede 7. t. m. dalje pri Adria-Express, Ul. F. Severo 5 b, tel. 29243 ali na sedežu Glasbene Matice, Ul. sv. Frančiška 22-I, tel. 4527.

Ucropino bo sodilo 9 t.m.

vrhovno zavezniško sodišče

Enega izmed sokrivcev umora 11-letne Milke Vrabčeve, Giorgia Ucropino, so včeraj že drugič privedli pred zavezniško sodišče za določevanje narokov. Kakor smo že 23. januarja poročali, so mladega zločinca 20 preteklega meseca izročile italijanske oblasti tukajšnji policiji in čaka Ucropina v koronejskih zaporih na sodbo.

Včeraj je major Grabb dokončno odločil, da bo Ucropina sojen pred vrhovnim zaveznim vojaškim sodiščem in sicer 9. t. m. ob 9. uri dopoldne.

Smrtonosen zalet v drevo

Včeraj kmalu po polnoči se je na Miramarski cesti osebni avtomobil TS 0924, ki je vozil proti mestu z vso silo zaletel v obcestno drevo. Udarec je bil tako silovit, da je vozilo popolnoma zmaličil.

V avtomobilu sta se vozila 36-letni Luciano Corchia iz Ulice Vecellio 4 in 22-letni Ivan Perhavec iz Ulice Ratto della Pileria 33. Medtem ko je Corchia pri nesreči dobil le lažje poškodbe po glavi, si je nesrečni Perhavec prebil lobanjo in umrl, še preden so ga mogli z rešilnim avtomobilom Rdečega križa prepeljati v bolnico.

Grd značaj

Di Calistro Mario je star 31 let in doma iz Rima. Vrag si ga vedi, zakaj se je priklatil v Trst. Morda prav zato, ker ima dokaj grd značaj, ki ga ni mogel prikriti niti pred svojo lastno ženo Preden Eufemio. Lani decembra se je ta pritožila na policijski stražnici, da ji mož stalno grozi in da jo je nekajkrat celo napadel z nožem. V potrditev svojih besed je policiji pokazala precej velik žepni nož, ki ga je ob neki priliki v samoobrambi iztrgala možu iz rok. To se je zgodilo pred neko gostilno, v kateri se je Eufemia skupno s prijateljico mudila v družbi dveh ameriških vojakov.

Poleg tega je Eufemia izjavila, da jo mož sam sili v prostitucijo, zato da ji potem iztrga ves denar, ki ga s tem nečednim opravkom zasluži. Njena prijateljica je vse te izjave potrdila.

Akoravno je Di Calistro tajil, da bi kdaj koli napadel z nožem svojo ženo, češ da si je hotel z nožem pravzaprav sam končati življenje, ga je sodišče obsodilo na tri mesece in 15 dni zapora ter na plačilo sodnih stroškov.

130.000 lir vrednosti iz zakenjenega stanovanja

Franc Pipan iz Skednja št. 616 je javil policiji, da so se v nedeljo neznani tatovi s ponarejenimi ključi vtihotapili v njegovo stanovanje in mu odnesli 80.000 lir gotovine ter več zlatih predmetov, ki jih je hranil v eni izmed omar v spalnici. Kakor je Pipan pripovedoval, so tatovi izrabili popoldanske ure, ko je bilo stanovanje prazno. Oškodovali so ga za okrog 130.000 lir.

Odbor za novoletno jelko je dal obračun svojega uspešnega dela

Odbor za novoletno jelko je imel zaključno sejo, na kateri je tajništvo podalo pregled celotnega dela, iz katerega je razvidno, da je odbor uspešno izpolnil svojo nalogo v veliko veselje vsem številnim otrokom, ki so bili obdarovani, in v zadoščenje vsem, ki so tesno sodelovali z odborom ter tako pripomogli, da je ta socialna akcija dosegla svoj namen.

Da je letošnja obdaritev za novoletno jelko zajela mnogo širši krog našega prebivalstva kot lani, nam priča nabiralna akcija, za katero so prispevali po svojih močeh mnogi iz mesta in podeželja. Tudi popis otrok je bil popolnejši. Tovarišice na terenu so temeljito proučile stanje vsakega otroka posebej in jih obiskovale opredelile. To nam dokazujejo številna pisma in ustne zahvale, v katerih se posamezniki zahvaljujejo odboru za novoletno jelko za obdaritev.

Pri vseh pripravah in pri obdaritvi so sodelovali člani in članice množičnih organizacij, vendar pa so prav tovarišice s svojim vsestranskim delom nosile glavno težo vse akcije. Zato gre tudi njim najgloblja zahvala.

Čeprav so bile v Trstu še druge podobne obdaritve ob novem letu, moramo poudariti, da je prav naša novoletna jelka bila otrokom najbližja in da so prireditve, ki so bile v prid ali ob obdaritvi, še vedno žive v naših otrokih. Obenem pa je ta akcija za obdaritev zajela široke množice in jih v tem plemenitem delu tesneje združila. Prav zato lahko trdimo, da je novoletna jelka uspela moralno in materialno.

Pred razpustom izreka odbor za novoletno jelko iskreno zahvalo vsem, ki so na kakršen koli način sodelovali pri pripravah in obdaritvi; posebej se zahvaljuje Podpornemu društvu, Slovenskemu narodnemu gledališču v Trstu, Glasbeni Matici, Pionirski komisiji, pionirskim družinam, Komunistični partiji, vsem množičnim organizacijam in neutrudnim ženam s terena, tisku, posameznim tovarišicam in tovarišem, ki so izdelovali igrače, volnene izdelke in čevlje za otroke. Končno se zahvaljujemo vsem, ki so na kakršen koli način sodelovali za uspeh novoletne jelke.

ODBOR ZA NOVOLETNO JELKO

Pojasnilo

V zvezi s člankom «Kaj vse se je podražilo v Trstu», ki smo ga objavili v našem listu 24. januarja t. l., smo prejeli od nekega trgovca kave in sladkorja na debelo prošnjo, da ta članek v zadevi sladkorja popravimo, češ da so omenjeni trgovec in ostali trgovci s sladkorjem prizadeti, ker objava — kot trdi omenjeni trgovec — ne odgovarja resnici.

Z ozirom na omenjeno sporočilo tega trgovca izjavljamo, da smo napisali v navedenem članku, kolikor zadeva sladkor, samo to, kar so nam povedali nekateri naši čitatelji o nekaterih trgovcih na drobno, ki so jim dali takšne izjave, kot so v našem članku navedene.

Polk. Bowman v Trstu

V Trst je prišel polk. Bowman, ki se ga vsi Tržačani prav gotovo spominjajo kot najvišjega predstavnika zaveznih zasedbenih oblasti v Trstu takoj po vojni in še potem dolgo časa. Njegovo sedanje bivanje v našem mestu je zgolj prehodnega značaja in je v zvezi z njegovo sedanjo službo v ZDA. Vsekakor pa je dokaj zanimivo, da je že samo njegova bližina pognala nekim elementom strah v kosti. Zbali so se namreč, da ne bi prihod polk. Bowmana pomenil preobrat Aireyeve politike in s tem odmik od tristranske note... ne. Z našim člankom pa nismo imeli namena žaliti nobene kategorije trgovcev.

KOLEDAR

Gledališče - Kino - Radio

Torek 6. februarja
Dorotea (Pust)

Sonce vzide ob 7.23, zatone ob 17.16. Dolžina dneva 9.53. Luna vzide ob 7.43, zatone ob 17.29.

Jutri, sreda 7. februarja
Romuald, Blagoslava

Polka je ukazana

Polka je ukazana,
tla so namazana:
Hoj hej, hoj hej,
kaj bo pa zdej?

Zahvaljen bod, ljubi moj zet,
k' si prišel to pikasto vzet:
je pikasta, lisasta,
šepasta, vegasta,
škrinjo pa polno ima
suhga zlata.
Igra je ukazana,
tla so namazana:
Hoj hej, hoj hej,
pod se ogrej!

Tolaži se, ljubi moj sin,
saj nisi edini trpin!
Moja je muhasta,
sitna, jezikasta,
trde pesti in
koščenih je rok.

Fantje, dekliči vi,
bas že hudo renči:
Hoj hej, hoj hej,
kri se razgrej!

SPOMINSKI DNEVI:

1670-leta prva slovenska gledališka predstava.
1945-leta začetek svetovne sindikalne konference v Londonu.

OF

Danes ob 11.30 dopoldne bo seja predsednikov in tajnikov okrajnih odborov OF na sedežu, Ul. Ruggero Manna 29.

IV. okraj OF vabi na današnjo družabno pustno zabavo pri «Belem konjičku» v Skednju.

Seja sektorskega odbora OF Skedenj bo jutri ob 20. uri.

ASIZZ

Seja okrajnega odbora žen bo danes ob 15. uri.

SLAVA PADLEMU BORCU!!

Ružič Jakob

Dne 6. februarja 1945 je padel v borbi proti okupatorju JAKOB RUSIČ, ki je stopil v III. Prekomorsko brigado 21. III. 1944. Rodil se je v Labinu 2. X. 1909.

Slava mu!

Filippo de Pisis v galeriji „Scorpione"

Veliko se je pisalo o de Pisisovi umetnosti, — za in proti. Prav je, da je galerija «Scorpione» pripravila razstavo nekaterih njegovih del, predvsem kolorirane grafike, čeprav nam iz njih de Pisisova umetniška osebnost še daleč ni prikazana v svoji dokončni podobi. Vendar se tudi iz teh del dajo razbrati nekatere kvalitete in značilnosti de Pisisovega slikarstva.

Težko bi bilo opredeliti pripadnost de Pisisovega slikarstva k tej ali oni umetniški struji ali k temu ali onemu sodobnemu «izmu». De Pisis je dovolj samosvoj slikar ki, se je pozitivno obogatel z izkušnjami impresionistov in ekspresionistov. Slikarsko tehniko obvlada do virtuoznosti, njegova poteza je sigurna, umetnik ima prefinjen okus, ki je kdaj pa kdaj feminilno estetičen. Nagiba se k aparnosti, njegov okus sega zlasti pri moških aktih do nekakšne abnormalne, zatohle senzualnosti, ki jo sicer srečujemo le pri slikarjih, ki upodabljajo ženske akte z močnim čutnim prizvokom. Zato učinkujejo de Pisisovi moški akti kljub virtuozni izdelavi zaradi sladkobne feminilnosti in čutnostnega poudarka prej mučno in dabijajoče kot umetniško pozitivno.

Neka mehkobnost in feminilnost se odraža tudi v mnogih drugih njegovih delih, celo v portretih starih, bradatih mož, čeprav nas tukaj ne odbija tako, kot pri njegovih aktih. Njegov način občutenja sveta se še najbolj prilega tihožitjem, cveticam ali pokrajinam, ki jih prikazuje svojsko in virtuozno. Zlasti sta izraziti njegovi tihožitji z oskubljenima piščancema in ribo, ki učinkujeta v risbi, ki je narahlo kolorirana, kot rafinirano izdelani skici. Odcvela starka s papagajem deluje s svojo zanikrno zunanjostjo, v kateri tiči še zmerom nadih neke koketerije, kot groteskna persiflaža. Njegovi portreti mladih moških so osladni in feminilno mehkobni. (Včasih skoraj ne veš, ali mu je bil za model deček ali deklica). Pač pa razveseljujeta pogled dve pokrajini, prva črnobela z gondolo, druga barvana z ladjami v ospredju in z razkošno pisanim ozadjem.

De Pisis je zanimiv slikar, virtuoz v risbi, samosvoj, čeprav deluje po svoji abnormalni čutnosti, kjer ji daje izraza, dekadentno in odbijajoče. Je pač tako, da tudi umetnik ne more iz svoje človeške kože. Ljubitelj umetnosti razume, a tudi obžaluje vsaj v primeru de Pisisa, da je tako.

Vladimir Bartol

Poročila sta se uradnica Uccia Babič in naš tovariš Rafael Perko, ravnatelj Tiskarskega zavoda Založništva tržaškega tiska.

Novinarski tovariši mu iskreno čestitajo.

Današnji urnik javnih lokalov

Dne 6. februarja, to je zadnji dan pusta, bodo vsi javni lokali lahko odprti do 4. ure zjutraj.

Glasbena šola v Trstu

Ravnateljstvo Glasbene šole v Trstu opozarja vse gojence, da so dolžni posečati pouk glasbene teorije in solfeggia ter mladinskega petja. V kratkem bo javna prireditev, kjer bo nastopil tudi pevski zbor.

Izleti PDT

Dne 18. februarja bodo v Lokvah smučarske tekme v teku za prehodni pokal («Mirko Pavlovič»), ki jih priredi PDT. Ob tej priliki bo tudi izlet. Vpisovanje za tekme in izlet do 7. februarja. Vpisuje in sprejema se voznina in društvena članarina v uradih ZDTV, Ul. Machiavelli 13, II., od 17. do 19.

Plesne prireditve v Škednju

Odbor lastnikov lokalov v Škednju obvešča, da bo danes v kinodvorani v Škednju ples od 21. do 4. zjutraj.

KINO

Rossetti. 16.30: «Stotnik Cina», John Payne.
Excelsior. 16.00: «Ljubezenski roman», Danielle Darieux, Rossano Brazzi.
Nazionale. 16.00: «Newyorški pločnik», B. Stanwyck, F. Mason.
Arcobaleno. 15.30: «47. mrtvec govori».
Fenice. 16.00: «Slavni doživljaj», Gary Cooper, A. Leeds.
Filodrammatico. 16.00: «Bledi obraz», Bob Hope, Jane Russel. Tehnikolor.

Alabarda. 14.00: «Skrajna odločitev», C. Gable.
Armonia. 15.15: «V božjem imenu», J. Wayne, P. Armendariz.
Garibaldi. 15.00: «Londonski jastreb», Boris Karloff.
Ideale. 15.30: «Serenada v Valle chiari».
Impero. 15.45: «Paradiž lepih žena».
Kino ob morju. Zaprto.
Italia. 14.30: «Sanjal sem paradiž».
Savona. 15.00: «Ježa groze».
Viale, 14.30: «Roman žene», Maria Felix.
Vittorio Veneto. 13.45: «Rdeči Dunav», W. Pidgeon.

Azzurro. 16.00: «Smrtni dvoboj».
Belvedere. 16.00: «Pustolovščine na Pacifiku».
Marconi. 15.30: «Rdeča reka».
Massimo. 14.30: «Izgubljeno plemeno», Johny Weissmueller.
Novo Cine. 16.00: «Kdor pravi, da žena...»
Odeon. 16.00: «Prva žena».
Radio. 15.30: «Skrivnost na gradu».
Vittorja. 16.00: «Tragični lov».
Venezia. «Vitezi neba».
Sv. Vid. 16.00: «Tako sem zmagal v vojni».

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 4. in 5. februarja 1951 se je v Trstu rodilo 15 otrok, poroke so bile 4 in umrlo je 31 oseb.

Poročili so se: novinar Rafael Perko in uradnica Ana Babini, delavec Ivan Zilič in gospodinja Rosa Felner, poljedelec Luciano Fernetti in gospodinja Jugovac Irma, mehanik Danilo Furlan in gospodinja Stefanija Susmel.

Umrli so: 66-letni Andrej Furlani, 73-letni Ivan Požar, 74-letni Edvard Albert Bianchi, 45-letni Roberto Manzin, 80-letni Josip Udovič, 70-letni Evgen Paccioni, 65-letni Peter Bole, 71-letna Maria Calister, 92-letna Elisa Malusa por. Eisleitner, 51-letni Ivan Turrisi, 61-letna Marija Sideri por. Schuder, 69-letni Ermenegildo Predonzan, 57-letni Alojz Cacciatore, 86-letna Angela Gismondi vd. Fameluma, 86-letna Antonija Aprile, 76-letna Ema Pasini vd. Ferfolja, 65-letni Anton Rizzo, 64-letni Peter De Tomasi, 68-letni Edvard Richter, 26-letna Marija Guersini, 25-letni Mario Gaio, 11-letni Egidij Privileggi, 71-letni Josip Lenuzzi, 63-letna Italia Lanza, 10-letna Angela Maria Catalano, 68-letna Giacomina Andreasevič Frausin, 20-letni Josip Peressot, 54-letni Dante Cosolo, 42-letni Cataldo Maggio, 59-letni Silvio Marzi, 55-letni Enrico Zanetti.

URADNE OBJAVE

Mestna občina javlja, da so zaradi tehničnih vzrokov zaprte mestne občinske prodajalne kuriva do prihodnjega četrtka.

* * *

Predsedstvo cone je razpisalo dražlo za zgraditev ribiške vasi ob izlivu Timave. Obvestilo o dražbi je razobešeno v prostorih urada za javna dela (Genio Civile) in v prostorih predsedstva cone.

Zainteresirani si lahko ogledajo načrt tako na uradu za javna dela kakor na predsedstvu cone soba št. 72.

Gledališče Verdi

V četrtek ob 20.30 bo druga predstava opere «Boris Gudounov» Musorgskega. Red «A» (parter in lože) in red «C» (galerije).

RADIO

JUGOSL. CONE TRSTA

(Oddaja na srednjih valovih 212.4 m ali 1412 kc)

Torek, 6. februarja 1951

6.30: Jutranja glasba. 6.45: Poročila v ital. 7.00: Napoved časa, poročila v slov. 7.15: Jutranja glasba.

12.00: Zabaven opoldanski red. 12.30: Carlo Pizzini: Poemi Dolomitih. 12.45: Poročila v ital. 13.00: Napoved časa - poročila v slov. 13.15: Poje baritonist Orozim Konrad, nato vesele melodije. 13.45: Glasba po željah (ital.). 14.30: Pregled tiska v ital. 14.45: Pregled tiska v slov.

17.30: Politične aktualnosti (ital.). 17.40: Lahka solistična glasba. 18.00: Ljudska univerza (ital.). 18.15: Cesar Franck: Sonata za klavir in violino. 18.45: Poročila v hrvaščini. 19.00: Glasbena igra. 19.15: Poročila v ital. 19.30: Napoved časa - poročila v slov. 19.45: Kulturni pregled (slov.). 20.00: Simfonični koncert. 22.00: Lahka in plesna glasba. 22.45: Romance za glas in klavir. 23.00: Zadnja poročila v ital. 23.05: Zadnja poročila v slov. 23.10: Objava dnevnega sporeda za naslednji dan (v slov. in ital.). 23.15: 15 minut tangov. 23.30: Zaključek oddaje.

RADIO TRST II.

Torek, 6. februarja 1951

7.15: Napoved časa in poročila. 7.30: Jutranja glasba. 8.30: Zaključek jutranje oddaje.

11.30: Za vsakogar nekaj. 12.00: Novi svet. 12.10: Lahka glasba. 12.45: Napoved časa in poročila. 13.00: Glasba po željah. 14.00: Poročila. 14.15: Dnevni pregled tiska. 14.30: Zaključek opoldanske oddaje.

17.30: Plesna glasba. 18.00: Glas Amerike. 18.15: Britten: Koncert za klavir v D-duru. 18.49: Starinski plesi. 19.00: Mamica priporoča. 19.15: Večerajšnje in današnje melodije. 19.45: Napoved časa in poročila. 20.00: Pestra glasba. 20.30: Okno v svet. 20.45: Polke in mazurke. 21.00: Pustni večer, nato Plesna glasba. 23.15: Napoved časa in poročila. 23.30: Plesna glasba. 24.00: Zaključek večerne oddaje.

RADIO TRST I.

Torek, 6. februarja 1951

12.00: Trio Alegiani. 12.20: Za vsakega nekaj. 13.00: Poročila. 13.25: Slavni pevci. 14.00: Tretja stran. 14.20: Pestra glasba. 14.30: Program BBC. 15.00: Borza.

17.30: Glas Amerike. 18.00: Odmev iz Napoli. 18.25: Lina Gasparini: Stari Trst. 18.35: Glasba iz filmov. 19.00: Igra na violončelo. 19.30: Kino in publika. 19.40: Poje Corrado Lojacono. 20.00: Poročila. 20.25: «Carneval moje babice», radiofantazija, orkester, zbor. 21.45: Koncert tržaškega tria. 22.35: Pusti in glasba. 23.10: Poročila. 23.20: Plesna glasba.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

Crevato, Ul. Roma 15. Ali Lloyd, Ul. Dell'orologio 6, Signori, Trg Ospedale 8. Harabaglia, v Barkovljah in Nicoli v Skednju imajo stalno nočno službo.

TRŽAŠKA BORZA

Zlati šterling 9500-9600, papirnati šterling 1800-1820, dolar 745-750, telegrafski dolar 750-755, švicarski frank 175-178, francoski frank 185-190, avstrijski šiling 24-24.50.

STRELSKE VAJE V MALEM REPNU

Na strelišču v Malem Repnu bodo streljali z ročnimi in tromblonskimi granatami v dneh 7., 8. in 9. februarja 1951 od 8. do 17. ure.

MALI OGLASI

MIZARSKI BANK in orodje prodam. Ul. D'Alviano 26. A.

ISCEM IZVEZBANEGA TRGOVSKEGA POMOCNIKA za središče mesta. Trgovina jestvin

DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI

Podružnica uredništva in uprave Primorskega dnevnika v Gorici - Ul. Silvio Pellico 1/II. nadst. - Telefon 11-32

Prebivalstvo zahteva povišanje mezd

V zadnjem času so tudi v Gorici cene živil in manufakturnega blaga močno porasle. Ta pojav pa je povzročil, da so marsikateri pričeli špekulirati, ker upajo, da se bodo cene še dvignile. Zato so nekateri poskrili blago. Dogodilo se je, da je pred dnevi naenkrat zmanjkalo po nekaterih trgovinah platno. Trgovci so blago poskrili, ker bodo cene novih pošiljk platna za okoli 50 odstotkov višje; z drugimi besedami rečeno bodo poskrito blago prodajali vsaj za 50 odstotkov dražje in s tem mastno zaslužili.

Podražile so se tudi prehrambenjevalne potrebščine.

Zaradi tako naglega naraščanja cen življenjskim potrebščinam je prebivalstvo močno zaskrbljeno. Predvsem kot mora muči skrb revni sloj prebivalstva, ki tvori večino prebivalstva, kajti njegovi denarni dohodki so ostali neizpremenjeni in zaradi naraščajoče draginje ne zadostujejo za življenje.

Delodajalci bodo morali novo nastalo stanje upoštevati, predvsem pa bodo morali ustreči zahtevi prebivalstva, ki se preživlja z vsakodnevnim delom in mu plače zvišati. Če delodajalci tej zahtevi ne bi hoteli ustreči, naj vmes poseže sindikalna organizacija, katere dolžnost je, da ščiti tudi gospodarske interese prebivalstva. Borbo prebivalstva za zvišanje mezd pa morajo podpreti tudi oblastni organi.

Zakaj se kominformistično „Delo" ne briga za potrebe domačega prebivalstva

Skoraj ni minil dan, da bi krajevni šovinistični listi, pričerši z «Messaggero Veneto», pa preko «Giornale di Trieste», «Gazzettino» do «Demokracije» in «Katoliškega glasa», ne objavili pod takim ali drugačnim naslovom članek, v katerem bi se ne spomnili prebivalstva «za železno zaveso», ali v «Titovem raju» itd. in v katerih na različne načine zlonamerno potvarjajo dejansko stanje, predvsem pa razpoloženje tamkajšnjega prebivalstva.

Zato nas je nekoliko presenetilo dejstvo, da je kominformistično «Delo» tudi v svoji goriški rubriki uvedlo novo prakso, ki jo je prevzelo po šovinističnih listih. Ta nova praksa se je pričela z objavo članka pod trikolonskim naslovom: Nekaj novic s komenskega okraja.

Ni nam do tega, da bi se spuščali v polemiko. Dovolj je, da človek prebere članek in že dobi vtis, da ga je napisal nekdo, ki je daleč proč od življenja prebivalstva komenskega Krasa. Zlasti pa je njegova vsebina tako površna, da čitatelja prisili, da izgubi sleherno zanimanje v tako pisanje.

Kominformistična italijanska partija oziroma njena goriška podružnica tudi v tem pogledu vneto posnema svoje šovinistične kolege in se trudi, da bi ne bila na zadnjem mestu. Iz že ugotovljenega načina, ki so se ga pričeli posluževati tudi kominformistični pisuni pri «Delu» pa se da sklepati tudi to, da so se k takemu sredstvu zatekli, ker se ne zanimajo za številna vprašanja. Njihova organizacija je namreč tako na tleh, da bi bilo treba vzeti drobnogled v roke in zelo bistro gledati skozenj, da bi bilo opaziti vsaj trohico delavnosti.

Vse kar tvori njihovo delavnost sloni na osnovah italijanskega cunjastega imperializma. Semkaj lahko upravičeno prištevamo razne pozive kominformističnih voditeljev šovinističnim organizacijam, v katerih ponujajo roko prijateljstva za borbo proti Jugoslaviji; dalje njihovo prizadevanje, da bi ovirali borbo DFS za pravice Slovencev itd.

Koliko več koristi bi bilo, če bi se kominformistični voditelji malo bolj brigali za potrebe tukajšnjega prebivalstva. Potem bi v goriški rubriki lahko vsaj o čem pisali. Tako pa se je vse njihovo pisanje po obsegu omejilo na pet stolpcev, dolgih po eno tretjino višine lista. Od pričetka goriške izdaje pa do danes res «velik napredek».

Je li potrebno, še enkrat ugotoviti, da pelje taka rakova pot v Karel Mayeva «večna lovišča»?

Trgovine odprte samo dopoldne

Zveza trgovcev za goriško pokrajino sporoča, da bodo danes dne 6. februarja vse trgovine vštevši mesnice, pekarne, mlekarne in branjarije poslovale samo do 12.30. Cvetličarne in slaščičarne pa bodo lahko poslovale tudi popoldne.

Seja občinskega upravnega odbora

Pod predsedstvom župana dr. Bernardisa je bila v četrtek seja občinskega upravnega odbora v beli dvorani goriškega županstva. Potem ko so člani odbora potrdili nekatere ukrepe glede notranje uprave, so nadaljevali s pregledovanjem raznih važnejših točk. Za delavske hiše v Ulici Gallina, so določili, da se odtok združi z glavnim zbiralnikom greznice, da bi tako preprečili razne neprilike, ki so nastale v teh stanovanjih. Nadalje se je župan na kratko pomudil o vprašanju onih hiš, ki bodo služile za občinske nameščence, za katere je Ministrstvo za javne zgradbe že pred časom odobrilo načrt. Gradbena dela se bodo lahko pričela takoj, ko se bodo za to pogodili s podjetniki. Odbor se je končno sporazumel tudi glede prostora za gradbo, s pripombo za dvostanovanjsko zgradbo, ki so jo določili na zemljišču zavoda «Oddone Lenassi».

Več pažnje je postavil odbor za reševanje vprašanja izgraditve srednjega trga. Nadalje so na seji odobrili predlog svetovalca dr. Levija za dela za zboljšanje zdravstvenih razmer in so v ta namen naprosili Tehnični in upravni urad, da izdela proračun. Zupanstvo bo postopoma poskrbelo za zboljšanje zdravstvenih razmer na teh področjih.

Na predlog zveze obrtnikov so nato pregledali vprašanje glede določbe pristojbine na vozila za javno uporabo. Odmerjene tarife bodo morali postaviti na vidno mesto bodisi pri avtomobilski postaji ali v vozilu samemu.

Razpravljalo se je še nadalje kako vzpostaviti predlagano reformo Vanoni glede občinskega proračuna. Razprava je privedla do novih smernic, okrog katerih bo lahko odbor nadaljeval svoja raziskovanja.

Zaradi vinjenosti zašel čez mejo

V nedeljo ponoči so italijanske straže na meji pri Mirnu zasačile tik bodeče žice starega moža, ki se je tamkaj očitno vinjen obotavljal. Pri legitimiranju so finančniki ugotovili, da gre za 84-letnega jugoslovanskega državljana Karla Silič iz Vrtojbe, ki sam ni vedel, kako je prišel čez mejo. Vračal se je pozno ponoči domov iz gostilne, kjer se ga je nekoliko nalezel in ker je njegova hiša prav na meji, je nehote napravil korak več in se znašel v drugi državi. Financarji so Siliča izročili obmejnim oblastem, ki bodo poskrbele za njegovo vrnitev domov.

DOPIS IZ BENEČIJE

Zakaj nove prošnje?

Videmski listi poročajo, da je ministrstvo za poljedelstvo določilo 30 milijonov kot pomoč kmetom videmske pokrajine za vojno škodo. Dalje pišejo, da mora biti najvišja dotacija dodeljena tistim občinam, ki leže ob meji. Te občine bi bile naše v Benečiji.

Dalje javljajo listi, naj bi prizadeti vložili prošnje v Videm na inšpektorat za poljedelstvo do 28. februarja t. l.

Mi Benečani jim odgovarjamo: Zakaj moramo pošiljati nove prošnje, ko jih leži že toliko na tem uradu?

V Benetkah imamo na inšpektoratu za poljedelstvo preko 200 prošenj za popravila naših domov in hlevov. Zakaj se ne brigajo za te naše prošnje? Zakaj bi uporabljali drug papir in trošili zopet nov denar? Naj bodo že enkrat možati, videmski oblastniki in če imajo voljo, da nam pomagajo, naj nam plačajo vojno škodo brez novih prošenj. Vedo naj tudi, da imamo malo upanja in da tudi novim odredbam kaj malo verujemo. Preveč so jih že izdali, a uspehov vidimo le malo. Treba je končati s slepljenjem našega ljudstva.

Toliko prošenj, ki smo jih vložili, bi nam že lahko rešili, kakor so nam obljubljali!

Če pa nam ne bodo dali ničesar, jih prosimo, da vsaj ne pišejo v člankih z velikimi naslovi o milijonih, ki so določeni za našo Benečijo.

Res je, da smo pred novimi volitvami, toda povemo jim, da na to uho ne slišimo.

ŠPORT

Juventina (Štandrež) Isonzo (Podgora) 1-1 (1-0)

Preteklo nedeljo sta se srečali v Sovodnjah ekipi Juventina in Isonzo, ki sta zaigrali neodločeno (1-1) Kljub slabemu vremenu je igro gledalo lepo število ljudi. Dež, ki je začel padati takoj popoldne, pa je spremenil igrišče v pravo blato. V tej brozgi so se nogometaši trudili, da bi podali lepo igro, kar je obema moštvoma uspelo. Tudi Podgora se je znala dobro braniti pred napadi Juventine, ki je imela dobro obrambo in srednjo črto. Med napadalci se je odlikoval Dissegna, ki je tudi v prvem polčasu zabil edini gol za Juventino. V drugem polčasu je Isonzo s kazenskim strelom izenačila. Juventina je sedaj v lestvici tretja s 16 točkami.

Na igrišču Madonnine v Podgori pa se je srečala Juventina B s Fiammo in izgubila s 4-2 in to kljub lepi igri, ki vsestransko sodi med najboljše, ki jih je B ekipa do sedaj igrala. Škoda, da je v ekipi igralec, ki se ne zaveda svoje dolžnosti in svojevoljno spreminja igro v burko, ki nima s športom nobene zveze.

Naborni seznami letnika 1933

Goriško županstvo sporoča, da bodo na nabornem uradu v Ul. Garibaldi št. 20 I. nadstr. do 15. t. m. na vpogled naborni seznami letnika 1933. Do tega roka se lahko na uradu prijavijo vsi mladeniči rojeni v omenjenem letu, ki niso vpisani v sezname ter napravijo svojo opombo zaradi morebitne netočnosti.

Goričani v Trbižu

Zveza slovenske mladine v Italiji in goriško Slovensko planinsko društvo sta v nedeljo organizirali izlet v Trbiž, kjer so bile tekme v smučarskih skokih. Iz Gorice so se odpeljali v dveh avtobusih. Z velikim veseljem so prišli do same skakalnice, kjer je plapolala tudi jugoslovanska zastava. Vendar želja, da bi videli tudi jugoslovanske skakalce, ni bila izpolnjena, ker zaradi nepredvidenih tehničnih zaprek niso mogli v Italijo.

IZ SVOBODNE GORIŠKE

Tečaj za poglobitev metodike in učnega dela v Sempetru pri Gorici

Vsakdanji vrvež šolske mladine je zamrl — v Sempetru je skoraj postalo mrtvo. Na vsakem koraku se je čutilo, da ni dijaštva niti profesorskega ter učiteljskega kadra — vse se je porazgubilo — pričele so se semestralne počitnice.

Dijaški dom in šolska poslopja so se izpraznila, vendar ne povsem. Skupina mladih učiteljev iz vseh krajev goriškega okraja se je zbrala v Sempetru, da izrabi to mirno zatišje za resno, intenzivno študijsko delo, ki bo pripomoglo k doseganju še boljših uspehov v II. polletju, kljub temu, da so bili prepotrebni oddiha po trudapolnem delu skozi vso dobo prvega polletja. Tudi učenci II. in III. razreda osnovne šole Sempeter so tokrat tvorili izjemo, še nadalje so hodili v šolo skozi vso dobo trajanja tečaja, t. j. od 17. do 23. januarja.

Okrajni svet za prosveto in kulturo je na lastno iniciativo organiziral poglobitveni tečaj iz metodike in učnega dela za učitelje pripravnike. Organizacija tečaja je vsestransko dobro uspela, kakor je to pokazala izvršena anketa ob zaključku tečaja. Tečajniki so imeli hrano in prenočišče v dijaškem domu, hospitacije in teoretična predavanja pa v prostorih osnovne šole. Delo je bilo precej naporno, saj je bil tečaj vsak dan od 8. do 12. in od 14. do 18. ure ter so obdelali splošno metodiko, metodiko elementarnega razreda, slovenskega jezika, računstva, prirodopisa, zgodovine, zemljepisa, risanja ter petja. Pri tovarišici Franji Weber, učiteljici na šempetrski šoli, so bile vsak dan hospitacije. Tovarišica je pokazala sodoben pouk v kombiniranem razredu. (II. in III. razreda). Ob njenih nastopih je učiteljstvo v sami praksi ugotavljalo pravilno uporabo metodičnega in didaktičnega znanja, njeno učno tehniko, vzgojne prijeme ter predvsem pravilno izgrajnjo učne ure, ki se gradi po določenih stopnjah, ter ne prehaja v šablono. Po vsaki hospitaciji je bila konferenca s kritično ocenitvijo nastopa. Skupno z tovarišico učiteljico in prosvetnima inšpektorjema se je ves nastop vsestransko obdelal in osvetlil v primeri z napakami, ki se dogajajo po naših šolah.

Pri samem teoretičnem delu tečaja je učiteljstvo z zanimanjem sledilo, kar so tudi dokazovale vsakokratne diskusije. Zvečer so bile v domu politične ure. Tečajniki so izrabili priliko, da so si ogledali slikarsko razstavo in prisostvovali opereti «Planinska roža».

KINO

VERDI, 17: «Sovražnik nas posluša», O. Hardy.
VITTORIA, 17: «Bojazen pred preteklostjo», J. Grawford.
CENTRALE, 17: «Star morski volk», W. Berry.
MODERNO, 17: «Cesar in Lukrecija Borgia», E. Feullere.
EDEN, 17: «Poslednji dvoboj», J. Ellison.

RAZSTAVA LJUDSKE TEHNIKE V BUJAH

14 letni Bujčan izdelal krasen model prekooceanske ladje

V nedeljo dopoldne so v Bujah odprli prvo razstavo Ljudske tehnike.

Pred letom dni so začeli v Bujščini kot tudi na Koprskem z organiziranjem Ljudske tehnike z odseki: modelarskim, motociklističnim, fotoamaterskim in drugimi. Dobro deluje v Bujah motociklistična sekcija z večjim številom članov, ki obiskujejo motociklistični tečaj. Drugi člani obiskujejo šoferski tečaj. Mladi modelarji so že prej pokazali s svojimi izdelki zanimanje za ta mladinski šport, ki zahteva precej truda.

Odbor Ljudske tehnike v Bujah si prizadeva, da bi Ljudska tehnika prodrla med najširše ljudske množice, posebno pa med mladino v mestih in vaseh. V tem so imeli v Bujščini več uspehov kot na Koprskem. Tam imajo krožke Ljudske tehnike v Momjanu, Savudriji, Umagu, Novem gradu, Bujah in drugod in so do sedaj imeli prav zadovoljive uspehe. To dokazuje sedanja razstava, ki je v dvorani novega zadružnega doma v študijski sobi.

Takoj po otvoritvi je razstavo, ki je okusno opremljena, obiskalo več sto ljudi iz mesta in okoliških vasi. Posebno pozornost vzbujajo razni modeli, posebno model prekooceanske ladje s tremi motorji in petimi nadstropji. Ta model se lahko spravi v pogon, tako da obiskovalec vidi vse delovanje motorjev. Izdelal ga je 14-letni Bujčan in bo dobil zanj prvo nagrado. Nadalje vidi obiskovalec lepo izdelan model trimotornega letala in dvomotornega lovca, ki sta izredno lepo in natančno izdelana. Tudi ta dva žene električni tok.

Dalje je razstavljeno mnogovrstno orodje vajencev, ki so člani Ljudske tehnike. Tudi pri tem orodju je vidna natančnost izdelave.

Pripomniti moramo, da se tu vidi vsestranski napredek našega ljudstva, pozna se, kako ljudska oblast skrbi za vzgojo in napredek mladega rodu. Potrebno je poudariti, da bodo prav iz članov Ljudske tehnike izšli razni mojstri. Prav zato se tudi mladina za tehniko zelo zanima, ker vidi, da je njej v korist.

Poleg omenjenih izdelkov razstavlja tudi fotoamaterski krožek, ki kaže prav dobre uspehe. Razstavljene so fotografije sončnih vzhodov, ko istrski kmetje že hitijo na delo za skupnost. Zelo zanimive so tudi fotografije oračev, kopačev in članov kmečkih delovnih zadrug pri delu. Lepe so tudi slike novega zadružnega doma, hrvatske gimnazije v Bujah, vinske kleti v Umagu in velikih izboljševalnih del v dolini Mirne.

Poleg teh so razstavljene tudi zanimive slike raznih nastopov pevskih zborov, dramskih družin, folklornih skupin in podobno.

Razstava Ljudske tehnike v Bujah je brez dvoma velik prispevek k razvoju ljudske kulture, tehnike in športa. Prav bi bilo, če bi tudi mladina na Koprskem pokazala kaj podobnega.

Vu-Jo

Pust, pust...

Že nekaj dni rogovili ta patron vseh norcev tudi po koprskih ulicah. Posebno v večernih urah, ko je poltema kot nalašč primerna za obhode mask. Pust je zlezel v kri starim, mladini in tudi otrokom. Ti zadnji so ga prvi začeli posnemati, ko so se že pred dnevi pojavili na koprskih ulicah oblečeni v živopisane pustne obleke.

Posebno živo je bilo v Kopru v soboto zvečer po Verdijevi ulici. Cele skupine že odraslih ljudi oblečenih v šeme so uganjale razne norčije in šale spremljane s cingljanjem majhnih zvončkov in razglašenih harmonik.

No, naj se le razgibljejo in nazabavajo še danes, ki je po koledarju določen kot zadnji dan za burke in norčije. Vsak čas prinese svoje, tako tudi pust. Saj se bo potem kmalu ohladila vroča domišljija, ko bodo maske in pisane obleke našle mirno zatočišče v omarah in skrinjah za celo leto. Na njeno mesto bo stopilo znova normalno življenje. S tem bo prišla pomlad, ki bo oblečena v lepo cvetno obleko, vzbujala polno večjih in lepših vtisov kot norčavi pust. To pa že vsi komaj čakamo.

ISTRSKI DNEVNIK

Podružnica uredništva Primorskega dnevnika v Kopru - Ul. Cesare Battisti 2 - Telefon 70

814,541.000 din znaša letošnji proračun

Gospodarstvo v Istrskem okrožju se je močno dvignilo in daje potrebna finančna sredstva za samostojno vzdrževanje

Letošnji letni proračun je višji od lanskega, povečanje je namenjeno predvsem kulturnemu dvigu ljudstva in socialni ter zdravstveni zaščiti.

Za letošnje leto so predvideni celokupni izdatki v znesku 814,541.000 din in so za 104 milijone 893 000 din višji od lanskega proračuna.

V proračunu za leto 1951 odpade na investicije 327 milijonov din in to za kapitalno izgradnjo 180 milijonov, za dvig družbenega standarda 147 milijonov dinarjev. Te investicije so iz proračuna, medtem ko se ostale investicije izključno gospodarskega značaja finansirajo neposredno iz zadružnega in privatnega sektorja.

Okrožni proračun predvideva za kapitalno izgradnjo 74 milijonov, za društveni standard 40 milijonov, skupno 114 milijonov dinarjev. Proračun krajevnega ljudskega odbora za Koper predvideva za kapitalno izgradnjo 68 milijonov, za društveni standard 52 milijonov dinarjev, skupno 120 milijonov din. Krajevni ljudski odbor Buje pa ima v proračunu za kapitalno izgradnjo 37,000 000 din, za društveni standard pa 55 milijonov din, skupno 92 milijonov.

Prednost pri investicijah okrožnega proračuna imajo komunalne investicije, in to za končno ureditev turističnih objektov. 39 milijonov dinarjev je predvidenih za ureditev bolnišnice v Valdoltri. Za ureditev luke in obale je predvidenih 16 milijonov din.

Med najvažnejšimi proračunskimi postavkami je vsota za prosveto in kulturo. V letu 1949 je določal proračun 94 milijonov din, v letu 1950 - 111 milijonov din, a proračun za letošnje leto predvideva 140 milijonov din, t. j. za 46 odst. več kot leta 1949.

Za socialno in zdravstveno zaščito določa proračun 125 milijonov din ali 167 odst. več kot lansko leto. To povečanje kaže skrb ljudske oblasti za zdravstveno zaščito množic ter socialno zaščito invalidov in onemoglih.

Za javno upravo je predvidenih 177.576.000 din. Letošnja postavka za javno upravo se dejansko ni zvišala, ker so v to vsoto všteti tudi izdatki za komunalne zadeve, ki so bili v lanskoletnem proračunu šteti posebej.

Za vzdrževanje cest, vodovoda, melioriranih zemljišč itd. je predvidenih 44.607.000 din.

Predlog proračuna ima kritje v lastnih dohodkih v znesku 764,964.000 din, razliko 49,577.000 dinarjev bo po potrebi krila VUJA.

Iz vseh teh podatkov vidimo, da se je gospodarstvo v Istrskem okrožju močno razvilo in da daje potrebna finančna sredstva za samostojno vzdrževanje.

Porast dohodkov nasproti lanskim znaša 85 odst. več. Dohodki iz gospodarstva znašajo 611,629.000 din ali 81 odst. vseh dohodkov. Ostale dohodke pa dajejo davki, razne ustanove itd.

Če pogledamo proračune prejšnjih let, lahko ugotovimo, da so potrebe Istrskega okrožja vse večje, da pa dotacija VUJA pada. To stanje je bilo doseženo lahko le s pomočjo Jugoslavije in s sodelovanjem istrskega delovnega ljudstva z ljudsko oblastjo, ki je z revolucionarnim poletom pristopila k izpolnjevanju gospodarskih nalog.

Izlet na Učko

bo priredilo Planinsko društvo v Kopru v nedeljo dne 11. februarja. Avtobus bo odpeljal izpred avtobusne postaje ob 5.30 uri. Prijave sprejema tov. Boris Košele v društvenem prostoru v Kopru (Dom kulture) v Verdijevi ulici, *danes v torek in v sredo ter še v četrtek*, vsak dan od *17. do 18. ure.*

Obvestilo o influenci na Koprskem

V zvezi z različnimi neutemeljenimi govoricami, ki se širijo pri nas o influenci, navajam sledeče:

Približno pred 16 dnevi je obolelo več ljudi naenkrat za influenco in sicer predvsem v Sv. Petru, Krkavcah, Novi vasi, Brečih, Pučah, Planjavi in Koštaboni. V ostalih krajih so bili le posamezni primeri obolenja, kar pa je običajno v tem letnem času. Obolelo je približno 150 ljudi, predvsem v starosti od 16 do 30 let. Procentualno največ obolenj je bilo v Planjavi, nato v Krkavcah in Sv. Petru. Od te bolezni ni bilo niti enega smrtnega primera. Od nastopa burje se influenca v naštetih vaseh ni več pojavljala. Bolezen je trajala od 5 do 10 dni in če računamo še okrevanje, ni bil nihče več kot 14 dni dela nezmožen.

Toliko o poteku influence v koprskem okraju. Vse ostale govorice ne odgovarjajo resnici.

Dr. Hladnik Polde

„Izredna izdaja" v koprskem gledališču

V soboto zvečer so člani italijanske drame ljudskega gledališča z Reke predvajali v koprskem gledališču Osvalda Ramousa «Edizione straordinaria» — «Izredna izdaja».

Avtor je vzel snov za to močno delo iz življenja kmetov v Južni Italiji, ki se borijo za zemljo. Na eni strani prikazuje lastnika zemlje, ki se hoče prikazati dobrega s tem, da je ob zaključku borbe leta 1945 začel «pomagati» partizanom, na drugi strani pa zastopnika kmetov Galattija, ki nastopa pred lastnikom v imenu kmetov z vso revolucionarno odločnostjo. Lastnik zemlje ima za seboj tudi glavnega urednika krajevnega časopisa in sindikalnega zastopnika.

Zelo močni so prizori, ko nastopajo za odrom kmetje, ki zasedajo zemljo. Ni jih videti, toda njihovi zmagoslavni vzkliki so tako že bolj učinkoviti. Zelo dober in močan je tudi zaključek, ko kmetje osvobodijo Galattija iz zapora in izide izredna izdaja časopisa, ki razkrinka vse podlo delovanje in nakane lastnika zemlje, urednika lista, ki je z njim povezan, in vso ostalo gospodo.

Vse priznanje zaslužijo člani drame za res umetniško in dobro izvajanje svojih vlog. To so jim dali tudi gledalci z navdušenim ploskanjem ob zaključku vsakega dejanja.

Z obžalovanjem pa moramo zapisati, da je bil obisk slab. To nikako ni prav in ne drži izgovor, da je bilo še polno drugih prireditev. Res so bile, toda pustnega značaja. Nismo proti temu, da se ljudje zabavajo, vendar bi pa morali dati prednost resni dramski prireditvi, posebno ko niso pri nas tako pogoste.

Buje

David Muggia obsojen na zaporno in denarno kazen

Pred dnevi se je moral zagovarjati pred okrajnim ljudskim sodiščem v Bujah David Muggia iz Umaga, bivši skladiščnik konsumne zadruge, ki je bil obdolžen, da se je na nedovoljen način prilastil večje vsote denarja.

V preteklem letu je Muggia prodal na račun trgovskega centra v Umagu nad 3000 litrov bencina. Namesto da bi dobljeno vsoto izročil zadrugi, je obtoženec pridržal denar zase in del porabil za nabavo pohištva. Kot olajševalno okoliščino je Muggia pred ljudskim sodiščem navedel, da je bil prisiljen tako napraviti, ker je moral vzdrževati število družino. Sodišče je v teku razprave ugotovilo, da so štirje njegovi sinovi zaposleni in da zaslužijo dovolj, da se lahko pošteno preživljajo. Po presoji vseh okoliščin in krivde obtoženca, je ljudsko sodišče obsodilo Muggio na 8 mesecev odvzema osebne prostosti in na plačilo 50.838 din oškodovanj zadrugi.

Pripravimo se na letne skupščine sindikalnih organizacij

Na podlagi sklepov Plenuma okrožnega odbora ERS bodo v kratkem začele letne skupščine.

Letne skupščine imajo ogromen pomen za nadaljnje delo sindikalnih podružnic. Na teh skupščinah mora podati upravni odbor poročilo o izvršenem delu, o uspehih in pomanjkljivostih sindikalnega dela v podružnici v preteklem letu. Poročilo lahko poda predsednik ali tajnik podružnice. Nato naj sledi poročilo finančnega referenta in poročilo finančne kontrole v kolikor ta obstaja. V debati, ki sledi poročilom, člani lahko obravnavajo tista vprašanja, ki morda niso bila dovolj jasno podana v poročilih. V kolikor se člani skupščine strinjajo z delovanjem starega upravnega odbora, pristopijo k razrešitvi istega ter k volitvam novega. Važno je, da so v nove upravne odbore sindikalne podružnice izvoljeni najbolj aktivni tovariši na sindikalnem področju.

Pravilno delovanje neke sindikalne podružnice je v veliki meri odvisno od tovarišev, ki so izvoljeni na vodilna mesta. Da bodo letošnje skupščine sindikalnih podružnic pravilno potekale, je nujno, da se vsi člani sindikatov seznanijo s pravilnikom o letnih skupščinah sindikalnih organizacij, ki med ostalim določa, da mora upravni odbor podružnice osem dni pred sklicanjem letne skupščine objaviti v tisku datum in dnevni red sindikalne skupščine. Pravilno je tudi napraviti volivni seznam, ker tovariši, ki niso plačali članarine v zadnjih treh mesecih, nimajo pravice voliti, ker niso več člani ERS.

To je posebno važno letos, ko bodo na letnih skupščinah podružnic in pododborov razen volitev v sindikalno vodstvo, tudi volitve delavskega inšpektorja in njegovega namestnika. Izvolili se bodo tudi delegati za skupščine višjih sindikalnih forumov.

Tam kjer je bilo sindikalno delo šibko, naj bodo letne skupščine preobrat v delu. Ako bodo upravni odbori preskrbeli za dobro tehnično pripravo, je gotovo, da bodo letos letne skupščine bolje uspele kot lansko leto. Agitirati je treba, da se bodo letnih skupščin udeležili vsi člani podružnice, ker slaba udeležba pomeni neuspeh v sindikalnem delu. Tovariši iz Okrožnega odbora ERS bodo vsestransko pomagali in tudi nadzorovali potek letnih skupščin. V kolikor bodo ugotovili, da se je neka podružnica slabo pripravila za letno skupščino, jo bodo razveljavili ter jo bo treba ponoviti.

Analiza dosedanjega dela posebno pa tovariška kritika, ki bo prihajala do izraza povsod, kjer bode upoštevati načelo demokratičnosti, bo nedvomno pripomogla k mobilizaciji delavskih množic pri reševanju dnevnih nalog.

C. C.

Pustolovščine dobrega vojaka Švejka v svetovni vojni

JAROSLAV HAŠEK

II. DEL

72. PREVEDEL PROF. DR. FRAN BRADAČ

Krompir je že vrel; stari ovčar je po kratkem molku rekel preroško: «Naš cesar v tej vojni ne bo zmagal. Saj ni nikakega navdušenja za vojno, ker se on, kakor pravi gospod učitelj iz Strakonic, ni dal kronati. Če si obljubil, stari lopov, da se daš kronati, bi bil moral držati besedo.»

«Morda bo to še storil», je menil berač.

«Na to se mu bo zdaj vsak požvižgal», je razdraženo rekel ovčar, «ti bi moral slišati sosede doli v Skočicah. Vsak govori, da bo po tej vojni svoboda, da ne bo ne gosposkih dvorcev ne cesarjev. Zaradi takih besed so orožniki že pobrali nekega Korinka, češ da hujska. Da, danes imajo vso pravico orožniki.»

«Imeli so jo že prej», se je oglasil berač, «spominjam se, da je bil v Kladnu orožniški stotnik neki gospod Rotter. Ta je začel kar na lepem vzgajati policijske pse. Imel je zanje posebno hišico, kjer so psi živeli kakor grofje. In hipoma se je spomnil, da bo s temi psi delal poskuse pri nas, pri ubogih beračih. In je ukazal, da mora orožništvo po vsem Kladenskem pobirati berače in jih dajati njemu v roke. Že so me pobrali v gozdu ter odpeljali h gospodu stotniku. Ne morete si misliti, kaj sem tam skusil. Najprej me je dal vsakemu psu povohati, potem sem moral plezati po lestvi in, ko sem bil zgoraj, so spustili za menoj psa in ta me je odnesel z lestve na tla, tam je pokleknil name in renčal in mi kazal zobe. Nato so psa odvedli, meni pa so rekli, naj se nekje skrijem, kjer hočem. Skril sem se z gozdu ,v neki grapi, in čez pol ure sta bila pri meni že dva izmed tistih volčjakov, me vrgla na tla, eden me je držal za vrat, drugi pa je tekel v Kladno; in v eni uri nato je prišel sam stotnik Rotter z orožniki, poklical psa ter mi dal pet kron in dovoljenje, da smem dva dni na Kladenskem beračiti. Jaz pa sem bežal in se na Kladenskem nisem več prikazal. Tem krajem so se izogibali vsi berači, ker je z vsemi delal gospod stotnik svoje poskuse. Imel je sploh te svoje pse strašno rad. Na orožniških postajah so pripovedovali: kadar je prišel na inšpekcijo in je videl volčjaka, sploh ni inšpiciral, ampak je s stražmojstrom ves dan od samega veselja samo popival.»

Potem so šli vsi trije, ko so se najedli krompirja in kislega mleka, spat v toplo sobo.

Ponoči se je Švejk natihoma oblekel ter šel ven. Mesec je vzhajal in v mesečini je korakal Švejk proti zahodu in sam pri sebi govoril: «Saj vendar ni mogoče, da bi ne prišel v te preklemanske Budjejovice.»

Ko je prišel iz gozda, je zagledal neko mesto. Krenil je bolj proti severu, potem proti jugu, kjer je zopet videl mesto. Izognil se mu je po polju in jutranje sonce ga je pozdravilo v zasneženih pobočjih nad Protivinom.

«Vedno naprej», si je rekel dobri vojak Švejk, «dolžnost kliče. V Budjejovice moram priti.»

Namesto od Protivina proti jugu v Budjejovice je Švejk po nesrečnem naključju usmeril svoje korake proti severu v Pisek.

Opoldne je zagledal pred seboj neko vas. Pomislil je: «Takole ne smem več naprej, vprašal bom, kod se gre v Budjejovice.»

Pri vstopu v vas je bil hudo presenečen, ko je zagledal na prvi hiši desko z napisom: «Občina Putim».

«Za boga», je vzdihnil Švejk, «tak sem spet v Putimu, kjer sem spal v slami!»

Potem pa sploh ni bil več presenečen, ko je iz bele hišice, na kateri je visel cesarski orel, stopil orožnik kakor pajek, kadar straži pajčevino.

Orožnik je šel naravnost k Švejku in ni nič drugega rekel kakor: «Kam pa?»

«V Budjejovice k svojemu polku.»

Orožnik se je ostro zasmejal: «Vi greste vendar od Budjejovic. Tiste svoje Budjejovice imate že za seboj.» In potegnil je Švejka v orožniško postajo.

Putimski orožniški stražmojster je bil po vsej okolici znan, da ravna zelo taktično in pri tem prebrisano. Nikoli ni pridržanih ali aretiranih zmerjal, toda tako navzkriž jih je zasliševal, da je tudi nedolžni vse priznal.

«Kriminalistika se opira na prebrisanost in vljudnost», je orožniški stražmojster zmerom pravil svojim podrejenim, «rjoveti na koga je brez pomena. Na delinkvente in sumljive ljudi je treba iti nežno, pri tem gledati na to, da utonejo v poplavi vprašanj.»

«No, pozdravljeni, vojak!» je rekel orožniški stražmojster.

(Nadaljevanje sledi.)

NOGOMET PRI NAS

Nič novega na prvem mestu lestvice

Nedeljske tekme za nogometno prvenstvo Tržaškega ozemlja skupine B so prinesle nekaj, lahko bi rekli presenetljivih rezultatov, med katerimi spada predvsem poraz Občine s 6 goli razlike in pa neodločen izid, ki ga je Nabrežina dosegla z Olimpijo.

Pred golom Skednja B.

MONTEBELLO-SKEDENJ 2:0

Ena izmed najzanimivejših in najlepših tekem nedeljskega sporeda je bila med Montebellom in Skednjem, ki se je končala 2:0 v korist prvoimenovane. Montebello ima v svojih vrstah nedvomno igralce velike vrednosti kot so Pischiutta, Trebic, Scaramelli, Carmi, Covacci, Brce itd. Skratka je zelo dobra enajstorica in je včeraj pokazala med tekmo s Skednjem nekaj prav lepih akcij.

Skedenjska enajstorica ugaja vsakemu gledalcu, kajti sestavljena je iz prav mladih igralcev, kateri gredo v borbo z dušo in telesom in naravnost navdušujejo prisotvujoče ljubitelje nogometa s svojimi hitrimi trikotnimi akcijami, ki sejejo zmedo med nasprotne branilce.

Lahko trdimo, da v nedeljo tega skoraj nismo videli, razen v redkih primerih in sta bili obe enajstorici nekoliko šibkejši. Montebello je igral prijetno in lahko zavedajoč se svoje premoči; Skedenj pa ni odgovarjal kot bi bilo treba, temveč je bil ves napad nekoliko prepočasen in se je izgubljal v driblingih namesto, da bi povezal akcije, ki bi brez dvoma prinesle uspeh. Vse do konca prvega polčasa se je igra razvijala iz enega v drugi konec igrišča in oba napada sta bila neprodorna. Šele proti koncu prvega polčasa se je Montebellu posrečilo priti v vodstvo, ko je iz kota priletela žoga pred škedenjskim golom in Scaramelli jo je z lahkoto poslal v mrežo zakritega in presenečenega vratarja Skednja.

Vratar Skednja Bali ubrani lahko žogo.

V drugem polčasu se je Skedenj nekoliko zbudil in tudi večkrat poklical k delu nasprotnega vratarja Pischiutto, ki je bil vedno pripravljen in vsako nevarnost preprečil. Šele na koncu drugega polčasa pa je najboljši igralec na škedenjskem polju Antonazzi z namenom, da odbije žogo v polje slabo zadel in jo poslal v svoj lastni gol. Skedenj ni popustil, temveč se je vrnil v napad, ki pa je ostal zaradi dobre obrambe Montebelčanov v primerni razdalji nasprotnikovih vrat.

SV. JUST. - OPCINE 6:0 (0:0)

Presenetljiv je poraz Opencev proti Sv. Justu, ki je v dobrem dnevu znal končati to tekmo kar s 6:0. Poudariti pa moramo, da so Openci nastopili nepopolni, t.j. manjkalo je kar pet igralcev prve enajstorice, vendar pa je kljub temu rezultat nekoliko prevelik. Sv. Just je na vsak način zaigral lepo tekmo in kmalu so se njihove akcije še izboljšale in se večkrat približali vratom Občin. Vse do prvega polčasa pa so Openci znali kontrolirati akcije svojih nasprotnikov in jih tudi razbijati.

V drugem polčasu pa je Sv. Just prišel v vodstvo po enajstmetrovki, nakar je Villatore v 16' in še v 25' povečal rezultat na 3:0. Premoč Sv. Justa je vidna in Openci skušajo na vse načine preprečiti nasprotnikove akcije, vendar pa jim ne uspe. V 28' Vatta ponovno pretrese mrežo nasprotnikov, kateremu pa sledi dve minuti kasneje Villatore in končno še v 34' Canciani zaključi s krasnim strelom serijo golov.

OLIMPIJA - NABREŽINA 1:1

Olimpija, čeprav nepopolna bi lahko z lahkoto premagala nabrežinsko enajstorico, vendar pa je bila prisiljena končati tekmo neodločeno. Na vsak način pa lahko trdimo, da če bi Olimpija bila popolna — zavedati se moramo, da je igrala najprvo z desetimi in kasneje z devetimi igralci — bi lahko brez dvoma dosegla uspeh, ki si ga je tudi pričakovala. Nasprotno pa je Nabrežina imela dovolj lepih prilik za gol, vendar njeni igralci so igrali tja v en dan brez posebne volje in so proti koncu tolkli bolj po nogah nasprotnikov kot po žogi.

Prva je prišla v vodstvo Olimpija po Pinottu v 19', nakar je Nabrežina izenačila v 41' prvega polčasa s Santagattijem.

MEZGEC KONTOVEL 2:0 (par forfait)

Mezgec pa si je brez borbe zaslužil dve točki, kajti Kontovel se ni prikazal na igrišču in tako izgubil tekmo 2:0 par forfait.

V okrožnem prvenstvu cone A so rezultati več ali manj realni.

POLET - SKEDENJ 4:1 (1:0)

Polet je nadmočno premagal škedenjsko enajstorico s 4:1. Medtem ko je v prvem polčasu Skedenj znal držati igralce Poleta v zadovoljivi razdalji od lastnih vrat, je v drugem polčasu popolnoma in nepričakovano popustil in je tako imel napad Poleta proste roke, kar se tudi po rezultatu opazi.

Igralci Poleta so bili vsi več ali manj dobri, medtem ko so Skedenjci pokazali premalo volje. Najboljši je bil vsekakor vratar Senabor, ki je ubranil skoraj neubranljive strele.

SESLJAN - MONTEBELLO B 4:2 (2:0)

Sesljan je v nedeljo presenetil s svojo krasno igro in je premagal enajstorico Montebella B s 4:2, medtem ko je prvi polčas končal 2:0. Zasluga za to zmago gre predvsem napadalni petorici Sesljana, ki je pokazala izredno hitrost in sijajno taktiko tako, da je sejala zmedo med nasprotnikove branilce in tako štirikrat pretresla mrežo presenečenih Montebelčanov.

ILIRIJA - DEVIN 1:1 (prek. v 15' II. polčasu))

Majhen incident je bil vzrok, da je sodnik Konič prekinil tekmo Ilirija Devin v 15 minuti drugega polčasa. Do tedaj sta si bili enajstorici enakovredni, kar potrjuje rezultat, ki je bil 1:1. Toda 15 minut po začetku drugega polčasa. je sodnik dekretiral enajstmetrovko proti Devinu. Salvi je streljal, toda vratar Furlan je v krasnem plovnem letu žogo ubranil, vendar je medtem sodnik že zapiskal in dekretiral ponovitev enajstmetrovke, ker se je baje vratar premaknil. Tega mnenja pa niso bili igralci Devina, ki so skušali preprečiti ponovitev in iz te zagate se je sodnik rešil s tem, da je zažvižgal konec igre.

Zastonj je bil skok vratarja Devina. Zoga je obtičala v mreži.

Arrigoni kljub neodločenemu izidu s Piranom še vedno prvi v lestvici

Nadaljevanje nogometnega prvenstva skupine A ,t. j. v Istrskem okrožju je prineslo nekaj rezultatov in predvsem presenečenje, ki ga je pripravil Piran proti Arrigoniju.

***

Arrigoni je sicer še vedno na prvem mestu, vendar pa ga že Piran ogroža in je z nedeljskim neodločenim izidom pokazal izredno formo in tudi voljo, da bi se čim bolj približal prvemu mestu lestvice.

***

V Kopru je Aurora z lahkoto odpravila enajstorico Umaga s 4:1, medtem ko se je končal prvi polčas 2:1. Kljub dobri igri ni bil nikoli Umag nevaren Aurori, ki je imela skoraj vedno vajetj igre v svojih rokah.

***

Strunjan je moral zabeležiti ponovni neuspeh na svojem igrišču in to po zaslugi gostov Meduze. Vsekakor bi lahko Strunjan dosegel neodločen izid, da ni zapravil toliko lepih prilik za gol. Tekma se je končala 2:1 v korist Meduze.

***

Bujska enajstorica je morala na lastnem igrišču pokusiti poraz in to po zaslugi Novega grada.

***

Rezultati nedeljskih tekem so sledeči:

V Kopru: Aurora-Umag 4:1 (2:1); v Piranu: Piran-Arrigoni 1:1 (1:1); v Strunjanu: Meduza-Strunjan 2:1 (1:1); v Bujah: Novi grad-Buje 2:0 (1:0); Brtonigla je počivala.

***

Poleg prvenstva Tržaškega ozemlja so v nedeljo odigrali tudi v Istrskem okrožju okrožno nogometno prvenstvo, ki je dal sledeče izide: Saline-Aurora B 2:0 (0:0); Ampelea-Piran B 3:0 (1:0); Buje B-Momjan 2:0.

Nogometna enajstorica Poleta

ŠPORTNI DNEVNIK

Smučarski skoki v Trbižu brez Jugoslovanov

Že od daleč smo na poti k olimpijski skakalnici «Celso Gilberte» v Trbižu zagledali poleg italijanske države tudi jugoslovansko in avstrijsko. Pohiteli smo, da bi še pred pričetkom skokov prišli tjakaj in se porazgovorili z Jugoslovani. Na žalost pa so nam organizatorji tekmovanja povedali, da Jugoslovani ne bodo tekmovali, ker jim italijanske oblasti niso ob pravem času preskrbele vizuma.

Kljub temu smo se povzpeli na sodnijski stolp in povprašali prvega avstrijskega tekmovalca, koliko avstrijskih skakalcev sodeluje. Pričel je šteti po nemško do osem, potem po italijansko in nato še po slovensko. Na vprašanje, od kod je, je odgovoril, da je s Koroške. Povedal je, da razume slovensko, če se z njim počasi govori. Sredi pogovora pa je iz megafona zadonel glas, ki je naznanil pričetek tekem.

Najboljši uspeh je dosegel Italijan Rizzi, ki je z dvema sijajnima skokoma osvojil simpatije številnih gledalcev ter upravičeno zasedel prvo mesto. Takoj za njim se je plasiral naš znanec iz Avstrije Moser Alojz. Tretje mesto je zasedel Pennacchio Piero, ki je skakal tudi na planiški skakalnici.

Organizatorji tekem so izjavili, da jim je zelo žal, da niso imeli prilike gledati jugoslovanskih skakalcev, predvsem pa ker ni bilo Polde, ki ga visoko cenijo in upravičeno smatrajo za najboljšega skakalca srednje Evrope.

V tekmovanju v bobom je Nemčija osvojila naslov svetovnega prvaka tudi v kategoriji štirisedežnih vozil. Na drugo mesto so se plasirali tekmovalci ZDA, na tretje pa Švicarji.

„Partizan" si je osvojil pokal v Viareggiu

S svojo zmago nad Sampdorio 2:1 so si mladinci beograjskega Partizana osvojili prvo mesto na turnirju - Po neodločeni igri z „Racingom" (2:2) je „First Vienna" zasedel tretje mesto

VIAREGGIO, 5. — V današnji finalni tekmi za pokal Karnevala v Viareggiu je mladinsko moštvo beograjskega Partizana premagalo mladinsko moštvo Sampdorie iz Genove z 2:1, ter s tem doseglo svoj dosedanji najvišji uspeh. Za beograjskim Partizanom in Sampdorio je dosegel tretje mesto pariški Racing, ki je v predtekmi igral neodločeno 2:2 z dunajskimi mladinci kluba First Vienna. Zaradi močnega dežja niso igrali podaljška, temveč je o mestih odločil žreb. Takoj po tekmi, še v dežju, so bila moštvom razdeljena bogata darila, ki jih je poklonila italijanska nogometna zveza.

V prvi tekmi so se takoj izkazali Francozi, medtem ko so bili Avstrijci dokaj dezorientirani. Francozi so že v tretji in osmi minuti dosegli dva gola, vendar je Avstrijcem uspelo doseči v 15' gol, ko je Bilek z glavo pogral v mrežo žogo, ki mu jo je podal Unger. V drugem polčasu pa je v 22' Menasse podal Muellerju, ki je prisebno izenačil. Od tega trenutka dalje je igra postala precej surova, tako da je moral sodnik Massa izključiti najprej Francoza Pipota nato pa še Avstrijca Bileka.

Glavna tekma se je odločila v korist Partizana v 24' drugega polčasa, ko je Bogojevac dosegel drugi gol za svoje moštvo, medtem ko se je prvi polčas zaključil neodločeno 1:1. Italijani so sicer skušali doseči preko svojega levega krila Lucentinija izenačenje, vendar jim je to preprečila odlična obramba Partizana, ki se je kakor v prejšnjih tekmah tako tudi danes sijajno izkazala.

Partizan je imel sicer takoj v začetku igre dvakrat možnost, da bi prešel v vodstvo, vendar je prvi gol dosegla Sampdoria. Lucentini je podal žogo proti centru prostemu Bellandiju, ki je z razdalje 20 m neobranljivo pogodil vrata Rumana, ki mu gre sicer zasluga, da je tako kot v prejšnjih tekmah rešil nekaj brezupnih situacij. V 23' prvega polčasa je Partizan izenačil, ko je levo krilo Krajišnik podal desni zvezi Vorkiču, ki je z ostrim strelom pretresel nasprotnikovo mrežo.

Tekma je bila kljub neprestanemu močnemu dežju skrajno napeta. Stadion je bil poln gledalcev, od katerih so mnogi prišli celo s posebnim vlakom iz Genove, s seboj so si pripeljali celo godbo, da bi laže navijali za svoje ljubljence. Zmaga Partizana nad Sampdorio, ki si je lani osvojila pokal Karnevala v Viareggiu, je popolnoma zaslužena.

Igralci Partizana bodo v sredo odigrali tekmo v Modeni. Dobili pa so že tudi službeno povabilo na turnir mladinskih moštev, ki bo v Bariju.

Dornik prvak Slovenije v slalomu, Lupševa v smuku

TRZIČ, 4. — V Tržiču se je zaključilo prvenstvo mladincev Slovenije v alpskih disciplinah. Na sporedu je bil slalom za mladince in smuk za mladinke. Mladinke so tudi danes pokazale, da niso dorasle težjim tekmovanjem. Edina, ki je pokazala solidno tehnično znanje, je bila Lupša Marija iz Ljubljane.

Proga starejših mladincev je merila 900 m ter je imela 43 obveznih vratic. Mlajši mladinci so imeli krajšo, toda težjo progo, ki je bila strma in poledenela. Med njimi se je najbolj odlikoval mali Klinar Jože z Jesenic, pa tudi Janc iz Radovljice, ki si je nedavno osvojil državno prvenstvo. Pri starejših mladincih je bil za razred boljši od drugih Dornik, za katerega lahko trdimo, da spada brez dvoma v vrsto najboljših jugoslovanskih alpskih smučarjev.

Rezultati:

Slalom, starejši mladinci: 1. Dornik Ludvik (Ljubelj) 1:09,2; 2. Kunšič Jože (Gregorčič) 1:13,1; Križaj Peter (Ljubelj) 1:22,4; 4. Nograšek Jože (Enotnost) 1:38,4; 5. Kotnik Zdeno (Fužinar) 1:41,1.

Mlajši mladinci: 1. Klinar Jože (Gregorčič) 35,4; 2. Janc Milan (Prešeren) 36,9; 3. Mlačnik Justin (Mežica) 1:01,3.

V smuku je pri mladinkah zmagala Lupša M. (Enotnost) 1:40,2; 2. Romih Mira (Ljubelj) 3:08,3; 3. Pavlovčič (Mojstrana) 3:09,0.

Jugoslovanski smučarji na mednarodnih tekmah železničarjev

Oberammergau, 4. febr. — Na mednarodnem študentskem smučarskem tekmovanju v Oberammergau (Avstrija) so danes tekmovali v slalomu za plasma, v alpski kombinaciji in v smučarski štafeti 4x10 km. V slalomu je zmagal Glaser (Zahodna Nemčija) s časom 1:35,2 min., Jugoslovan **Hladnik** je bil šesti, **Dernič** pa deseti. Bizjak ni nastopil. V štafeti 4x10 km je zmagalo mešano moštvo, ki sta ga sestavljala po dva jugoslovanska in finska smučarja, v času 2:06,00 min. Sodelovale so tudi ekipe Italije, Švice, Avstrije in Zapadne Nemčije.

Včeraj je bilo tekmovanje v smuku na progi 3 km. Sodelovalo je 120 smučarjev. Zmagal je Rot (Zahodna Nemčija) s časom 2:22,2 min. **Jugoslovan Hladnik** je bil peti in **Dernič** dvanajsti.

Avstrijski tisk se zelo laskavo izraža o jugoslovanskih športnikih in pravi, da so dosegli zadovoljive uspehe.

Letošnja kolesarska tekma okrog Hrvaške in Slovenije

BEOGRAD, 5. — Največja preizkušnja kolesarjev v Jugoslaviji bo tudi letos na že tradicionalni tekmi «Okrog Hrvaške in Slovenije». Proga bo letos dolga 1215 km. Start bo 7. septembra v Zagrebu in kolesarska karavana bo vozila preko Ljubljane, Postojne, Reke, Kopra, Nove Gorice in preko Vršiča. Cilj bo v Zagrebu.

STOCKHOLM, 5. — Finec Devi Huttunen je včeraj zmagal v Eskilstuni na svetovnem prvenstvu v hitrostnem drsanju. Za njim sta prišla na cilj Norvežana Randi Thorvaldsen in Ragnhild Mikkelsen. Na letošnjem prvenstvu so sodelovale samo Finska, Norveška in Švedska.

Pred nogometnimi tekmami med Jugoslavijo in Francijo

PARIZ, 5. — V nedeljo je prispelo v Pariz jugoslovansko A moštvo, ki se bo jutri srečalo s francoskim A moštvom. Prav tako poročajo iz Liona, da je tja prispelo jugoslovansko B I. moštvo. B II. moštvo pričakujejo danes zvečer v Baisiauxu.

Današnji pariški tisk posveča precej prostora jutrišnjima tekmama med obema reprezentancama. Listi poudarjajo, da to ni samo velik športni dogodek za Francijo, temveč da so te tri tekme jutri in pojutrišnjem najvažnejši evropski športni dogodek v tem tednu.

Največ seveda pišejo o srečanju med obema A reprezentancama. Francijo bodo zastopali Da Rui, Huguet, Marche, Eussard, Jonquet, Arnaudau, Strappe, Vandooren, Cardu, Flammion in Doye. Skoro vsa francoska športna javnost je prepričana, da je to francosko moštvo dosti močnejše od moštva, ki je moralo lani v Firencah kloniti pred Jugoslovani po 120 minutah igre. Francoski tisk zlasti pozdravlja vratarja Da Ruija, ki že eno leto ni nastopal v državni reprezentanci zaradi nasprotij s francosko nogometno zvezo.

Jugoslovansko moštvo bo najbrže takole sestavljeno: Beara, Kolakovič, Colič, Cajkovski I., Horvat I., Djaič, Ognjanov, Mitič, Tomašević, Bobek in Herceg.

Voditelji jugoslovanskega nogometa smatrajo sedanje srečanje za izredno važno. Arsenjević je glede tega izjavil tisku: «Naš položaj je dosti težji, kot pa francoski. Mi moramo braniti ugled našega nogometa, dočim Francozi sami trdijo, da smatrajo njih nogomet slabši od našega».

Ker je znano igrišče na stadionu «Colombes» preveč razmočeno zaradi dvodnevnega dežja, so se francoski strokovnjaki odločili, da bo tekma na igrišču «Parc de Princes». Vendar tudi to igrišče ni dosti boljše od prvega.

Zalokar tretji v Chamonixu

CHAMONIX, 5. — S skoki in štafeto se je zaključil mednarodni montblanški teden v smučanju. Pri skokih je zmagal Finec Betj Neimonen s skokoma 63 in 61 m (222,5 točk). Drugi je bil Norvežan Paal Classen s skokoma 61 in 61,5 m (215 točk), tretji pa Zoran Zalokar, Jugoslavija, s skokoma 60 in 61 m. Skakalnica ni bila v najboljšem stanju.

Zelo zanimivo je bilo tekmovanje štafet, v katerem so Finci komaj «pobegnili» Svedom. Z ramo ob rami sta se obe moštvi borili na progi 40 km čaleč. Potem je v tej dramatični borbi prišel Finec Vielo Vellonen na cilj 4 sekunde pred svojim nasprotnikom Svedom Enarjem Josefsonom. Tik pred ciljem je bil Sved v nekem kratkem smuku še pred Fincem. Cilj je bil na vrhu neke vzpetine, na kateri je Vellonen uspel priključiti se Josefsonu. Približno 15 m pred ciljem pa se je Josefson zapletel in padel, pri čemer je zamudil 4 sekunde, kar je prineslo Fincu dragoceno zmago. Dosegel je odličen čas 2,24,43. Tretja je bila Francija A s časom 2,33:43, 4. Francija B, 5. Francija C. Tekmovanje je bilo ob zelo mrzlem vremenu. Bilo je oblačno in je pihal leden veter.

„Vardar" gre na turnejo po Grčiji in Turčiji

BEOGRAD, 5. — Konec tega meseca bo šlo skopeljsko nogometno moštvo «Vardar» na gostovanje v Grčijo in Turčijo. V Grčiji bo nastopilo v Solunu, Atenah in Cavali. V Turčiji pa v Carigradu in Smirni. V mesecu maju pa bo «Vardar» igral povratno srečanje v Skoplju z enim grškim in turškim moštvom.

Svetovno prvenstvo v namiznem tenisu

DUNAJ, 5. — Od 23. februarja do 11. marca bodo na Dunaju tekmovanja za svetovno prvenstvo v namiznem tenisu. Na njem bo sodelovalo 24 držav s 171 tekmovalci.

PRAGA, 5. — V finalu češkoslovaškega prvenstva v hockeyu na ledu sta se srečali moštvi «ATK» in «SKP» iz Českih Budjejovic. Tekma je bila zelo zanimiva in se je končala s 7:5.

BEOGRAD, 5. — Dvoboj med italijansko in jugoslovansko reprezentanco v šahu bo junija meseca v Ljubljani. Igrali bodo na 10. deskah.

BEOGRAD, 5. — Srečanje med Jugoslavijo in Italijo na hockeyu na travi bo v Zagrebu v juliju.

Prve letošnje smučarske tekme ZDTV v Črnem vrhu

V nedeljo so bile v Črnem vrhu prve smučarske tekme ZDTV v tej sezoni. Tekme so bile v smuku in slalomu ter so priklicale veliko število gledalcev in tudi tekmovalcev. Organizacija je bila dobra in posebno posrečena je bila izbira proge.

Med moškimi je zmagal *Bojan Pavletič* (Planinsko društvo Trst), kateremu so sledili še *Vouk* (Proleter Koper), *Memon* (Sv. Ivan), *Perovšek* (Planinsko društvo), *Micheluzzi* (Sv. Ivan), *Mihalič* (Proleter), *Herkov* (Proleter), *Franjolić* (Planinsko društvo), *Olivieri* (Proleter), *Ceraclo* (Planinsko društvo) itd.

Med ženskami je zmagala *Memon* (Sv. Ivan), drugo in tretje mesto pa sta dosegli *Saša Rupena* in *Nevenka Pavletič* (obe Planinsko društvo).

Grio Albin zmagovalec kolesarskega krosa v Kopru

Koprski Proleter je v nedeljo priredil kolesarski kros v dolžini proge 15 km, katerega so se udeležili najboljši kolesarji našega ozemlja. Proga je bila posrečeno izbrana z raznimi ovirami in vzpetinami ter je zahtevala od kolesarjev precejšnjih naporov.

Takoj pa startu je Colja zavzel prvo mesto, kateremu je sledil Pecchiari in za njimi vsi ostali sodelujoči. Pri prvih vzpetinah so kolesarji zapustili sedla in se peš pognali preko ovir. Do tedaj, to je po prvem krogu, je bil še vedno Colja na prvem mestu. Kmalu za tem pa je Pecchiari prisiljen zapustiti kolo, kateremu pa sta sledila kmalu še Darli in Burlin. Po drugem krogu pa je bil na prvem mestu Grio, kateremu je sledil Colja, nato Corretti, Appollonio itd. Grio je obdržal to hitrost in je tako prvi tudi prišel na cilj.

Končni vrstni red je sledeči: 1. GRIO ALBINO (Koper Proleter) v času 42'45", 2. COLJA (Proleter), 3. CORETTI, 4. APOLONIO, 5. MAURI, 6. FONTANOT, 7. BERTONI itd.

ITALIJANSKO NOGOMETNO PRVENSTVO

Pet golov v mreži Triestine potrjujejo kritičen položaj enajstorice

Po začetni smoli, ki je Triestino spremljala zadnje čase, t. j. z začasno izgubo Zorzina in Begnija, od katerih pa Begni je še nastopil na igrišču, toda v vrstah rezerve, se je sedaj pridružil še Grosso, ki je moral zapustiti enajstorico in se podati v neko termalno kopališče, da bi tako čim prej ozdravil. Vrhu tega pa je Boscolo bil poklican k vojakom in tako odsoten od rednih treningov, kar se mu je v nedeljo nemalo poznalo.

Vse te stvari oziroma ti temni oblaki, ki so se počasi zbirali nad Triestino, so se v nedeljo sprostili in pripomogli rimski enajstorici, da je poslala v Nuciarjevo mrežo ploho golov. Rimska enajstorica, čeprav nepopolna, je imela kolikor toliko dober dan in glavne stebre napada v Andersonu ter Sundquistu in delno Merlinu, ki so bili tudi trije najboljši strelci. Tem golom sta se pridružila še dva avtogola eden po nesporazumu obrambe, drugi pa po krivdi Redolfija, ki je neobranljivo in z močnim strelom presenetil lastnega vratarja.

Če pogledamo igralce, predvsem napadalce, bomo videli, da je bil Ispiro v napadu edini mož, ki je nekaj pokazal, medtem ko so bili Valenti, Petrozzi in Boscolo prepočasni in niso prav v ničemer sodelovali z Ispirom in tako brez dvoma trgali napadalne akcije. V začetku se je izkazal tudi Petagna, ki pa je scasoma izgubil živce in je bil kriv marsikaterega kazenskega strela Half linija je bila neverjetno šibka. ker sta bila Sessa in Marluzza na mestih kamor ne spadata. Giannini in Cicarelli sta sicer razbijala akcije nasprotnikov. nista pa zalagala napad s toliko potrebnimi žogami.

Vse do 40' je bil rezultat neodločen, dokler ni Anderson v 40' zabil prvi gol dneva. Sele v drugem polčasu je Triestina še bolj popustila in Sundquist je v 9' drugič pretresel mrežo, nakar je Redolfi v 20' presenetil lastnega vratarja z močnim strelom. Končno pa je še Merlin dosegel v 31' in v 35' drugega polčasa zadnja dva gola in tako postavil rezultat 5:0.

***

Napoli si je v nedeljo dodobra privoščil Bologne, ki je morala kloniti s precejšnjim rezultatom. Na vsak način pa je Bologna morala igrati z desetimi igralci, ker se je njihov vratar Vanz ponesrečil in bil prisiljen zapustiti igrišče

Como, ki se tako dobro obnaša na lastnem igrišču, je moral v nedeljo zabeležiti poraz in to s strani Fiorentine. Ravno tako je Genoa izgubila proti Atalanti, vendar po zaslugi enajstmetrovke, ki je vrhu tega bila dana z lahkoto. Tudi Lazio, ki je zasidran na četrtem mestu lestvice, je moral doživeti poraz proti Pro Patriji. Juventus pa si je moral zadovoljiti z majhno zmago nad enajstorico Lucchese, ki je v nedeljo postavila dobro obrambo.

Zavidljiv rezultat je dosegel Milan na igrišču Novare, ko je premagal tamkajšnjo enajstorico z rezultatom 3:1. Tudi Inter je na lastnem igrišču, predvsem pa po zaslugi svojih tujcev, predvsem Nyersa in Wilkesa, odpravil enajstorico Padove. Lep uspeh je dosegel tudi Palermo v Vidmu, kjer je s tamkajšnjo enajstorico odigral neodločeno. Sampdoria pa je po trdi borbi odpravila Torino.

Rezultati so naslednji:

Napoli-Bologna 4:1
Fiorentina-Como 3:0
Atalanta-Genoa 2:1
Pro Patria-Lazio 1:0
Juventus-Lucchese 1:0
Milan-Novara 3:1
Inter-Padova 6:1
Udinese-Palermo 0:0
Sampdoria-Torino 2:1

Pinko Tomažič PUST

Objavljamo satirično zgodbico, ki jo je objavil v ilegalni brošuri «Plamen» spomladi leta 1940 tov. Pinko Tomažič.

Dovoli nam, dragi čitatelj, da tudi mi napišemo stran slovenske zgodovine. Naloga nikakor ni lahka, ker so se s takimi rečmi ukvarjali že mnogi bradati in preslavni, z debelimi naočniki oboroženi profesorji, katerim ni ostalo tajnost niti najgloblje duševno doživetje Napoleona I., cesarja Francozov, ko je na svetih ljubljanskih tleh mogočno (kot cesarju pritiče) prebavljal daleč slovečo kranjsko klobaso s kislim zeljem. No, najsi bo kakor koli, odločili smo se tudi mi, da opišemo le kratko zgodbico iz življenja naših slovečih Lokavcev.

Bralca prav gotovo ne bo zanimalo, da imajo naši junaški Lokavci v grbu osla. Zakaj in kako ter od kod izvira ta velepomemben grb, na žalost nismo mogli dognati, kljub temu, da smo o tem izpraševali vse, od nekdanjega župana do vaškega bebca. In resnici na ljubo moramo izjaviti, da smo od Drejčeta dobili boljša pojasnila nego od župana, čeprav bi se pokojni Janez Cankar ob preljubega, lepo rejenega nekdanjega župana prav gotovo spotaknil in mu brezdvomno po zlobnih namigovanjih naprtil Drejčeta kot nezakonskega sina. Sicer smo o tem tudi mi marsikaj slišali, pa resnici na ljubo rajši vso stvar zamolčimo, ker se nam itak zdi, da je naša zgodovina takih in podobnih primerov že dovolj bogata in ker se ljudem, posebno takim, ki imajo osla — čistokrvnega osla — v grbu, tudi vsega ne sme verjeti. Nikakor pa da bi mislili, da hočemo osla v nič devati, kajti globoko smo prepričani in dokažemo prav lahko vsakomur, da so oslj pri nas vedno igrali važno vlogo, so tako rekoč v naši zgodovini navaden pojav in ni rečeno, da se more vsak narod s svojimi osli ponašati. Nam pa se kaj takega ne more očitati.

Sedaj si pa po stari navadi zavihajmo rokave, pljunimo v roke in na delo. Če se bo delo posrečilo ali ne, naj sodijo potomci, ki naj bi jih bilo mnogo, mnogo v tej naši mili domovinici.

Trideset nas je bilo, pa še Drejček povrhu. Zaradi njega smo se sprli in Tončo Micelj je že bil pripravljen, da udari. Zorzut od Ančke ni hotel na noben način, da ga vzamemo s seboj in mi smo se takoj razdelili. To, ko smo bili še v Loki. Petnajst nas je bilo za, petnajst proti. Pa se je oglasil Ninč Balota in moško stresel vampec:

«Ti Zorzut, zakaj nočeš, da gre Drejček z nami?»

«Ker je malo prismojen!»

«Potemtakem je najbolje, če gremo vsi domov».

Pogledali smo ga začudeno, nismo takoj razumeli in smo zmajali z bučami. Tončo je strmel kot vol, vzdignil je klobuk, se posteno počesljal za uhom, nato je za vsak primer stopil za Ninča.

«Povejte, kam gremo». Ninčev vampec je skakal.

«Kaam? — V Trst k vokatu!», smo odgovorili vsi hkrati.

«In zakaj?»

Zasmejali smo se vsi, le Tončo je vzdihnil in žalostno pogledal svojo pest.

«Pojdi z nami, Drejče», je rekel Zorzut.

In Drejče je šel z nami.

Trideset nas je bilo in moško smo korakali gor in dol po ulici ter iskali številko. Zagledamo vežo: sedem. Gremo naprej: devet. Se vrnemo: sedem.

«Hiše ni več!», pravi Karlek Lodrica.

«Kako ni več?» ga obsujemo.

«Ni, a ni!»

Zorzut se je začel prepirati. Tončo je že bil pripravljen. Ninč Balota strese vampec: «Dajmo «koga vprašati». . Hop! in Tončo je prijel neko kiselico za rame. Revež je pogledal kvišku, videl je pred nosom pest za štiri in jo uborisal po ulici, da se je iskrilo za njim. Od sebe ni dal glasu. Prepirali smo se že lep čas, ko se oglasi Karlek Lodrica s pametnimi besedami: «Toliko že gobezdamo, da so nam grla suha in jih moramo vsaj malo oplakniti. Ali je kdo proti temu?»

Morda se bo komu čudno zdelo, toda oglasil se ni nobeden. Hoteli smo oditi k «Staremu petelinu», pa opazimo, da ni Drejčka med nami. Pogledamo okrog in ugledamo ga, kako sedi na pragu hiše tamle čez ulico. Nad vežo... številka osem. Spogledali smo se. V tistem hipu nas je prešinila ena sama misel: «Vokat se ne bo zvešal, vino pa lahko».

Ko smo se vračali k «vokatu», ni bil nobeden med nami čemeren. Toda lagal bi, kdor bi namigoval, da smo bili preveč veseli, ker navsezadnje smo izpraznili le sodček od petdesetih, in tista kaplja žganja, s katero smo si zjutraj očistili grlo, je spuhtela, preden smo šli iz vasi.

Hiša št. 8 je bila moderna in je imela tudi tisto reč, ki vozi gor in dol. Ko smo vstopili, nas je vratarica pregledala, se moško naslonila na metlo in vprašala, kam gremo. Takoj je pričel Zorzut, da kaj njo briga, da gremo, kamor hočemo .da ima jezik ko krava rep, da so babe hudič, da nam ne bo smrkava baba ukazovala, in da ni bil on še nobeni babi v strahu — Če hočemo biti pravični, moramo omeniti, da smo se pri zadnjih besedah hudomušno nasmehnili, ker že gluhonemi govore o tem, da je Zorzut pri svoji ženi krotak kot jagnje. Sicer ukaže v hiši on, toda le takrat ko je žena zunaj. — Kljub temu smo kot pravi Lokavci pritrjevali sovaščanu, kot je že od nekdaj navada. Vratarica je končno uvidela, da imamo mi prav, in je morala odnehati. Po pravici povedano, ni tega takoj razumela in tolmačenje je bilo precej nerodno. Tončo se je spotil in dobil je par prask po nosu; no, vsi smo mu pomagali in vratarica je rogovilila v svoji sobici za zaklenjenimi vrati.

V prvem nadstropju zaslišimo Karleka Lodrico: «Stojte! Zakaj bi se morali mučiti po stopnicah, ko se lahko peljemo!» Vrnili smo se zopet v pritličje in pet nas je šlo v dvigalo. Peljali smo se do podstrešja in nazaj. V vozi nas je zamenjalo pet drugih. Šli so gor, pa zopet dol. Drugih pet: gor, dol. To je šlo že precej časa, skoraj pol ure, dokler se ni dvigalo pokvarilo in k «vokatu» smo morali iti po stopnicah.

Čudno je, kako so mestni ljudje otročji: vsa vrata so bila odprta in na vsakih je nekaj parov oči debelo bulilo v nas. Je že res, da nismo vratarici sepetali, da je mars kdo v dvigalu zavriskal in da smo s tridesetimi pari okovanih čevljev malo ropotali po stopnicah (Drejček je bil bos). Pa zaradi tega gledati tako splašeno!...

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: ULICA MONTECCHI, št. 6, III. nad. — Telefon štev. 93-808 in 94-638. — Poštni predal 502. — UPRAVA: ULICA SV. FRANCISKA št. 20. — Telefonska št. 73-38. OGLASI: od 8.30-12 in od 15-18 - Tel. 73-38. Cene oglasov: Za vsak mm višine v širini 1 stolpca: trgovski 60, finančno-upravni 100, osmrtnice 90 lir. Za FLRJ: Za vsak mm širine 1 stolpca za vse vrste oglasov po 10 din.
Odg. urednik STANISLAV RENKO. — Tiska Tržaški tiskarski zavod. — Podruž.: Gorica, Ul. S. Pellico 1-II., Tel. 11-32 - Koper, Ul. Battisti 301a-I, Tel. 70.

NAROČNINA: Cona A: mesečna 260, četrtletna 750, polletna 1400, celoletna 2600 lir; cona B: izvod 3, mesečno 70 din; FLRJ: izvod 4.50, mesečno 90 din. Poštni tekoči račun za STO-ZVU: Založništvo tržaškega tiska, Trst 11.5374. — Za Jugoslavijo: Agencija demokratičnega inozemskega tiska, Ljubljana, Tyrševa 34 - tel. 20-09, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 6-1-90332-7. — Izdaja Založništvo tržaškega tiska D.Z.O.Z. - TRST